

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Zalakomár Nagyközség
Önkormányzata**

**2022-2027
(2024.)**

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	64
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	81
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségváll	
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	88
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	89
1. A HEP IT részletei	89
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	89
Jövőképünk.....	91
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	93
3. Megvalósítás	104
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	104
3.2 A megvalósítás folyamata	104
3.3 Monitoring és visszacsatolás	106
3.4 Nyilvánosság.....	106
3.6 Érvényesülés, módosítás	108
4. Elfogadás módja és dátuma.....	109

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Zalakomár Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Zalakomár község kedvező közlekedés- földrajzi feltételekkel rendelkező település.

Zalakomár Zala megye délkeleti részén, Somogy megye határán helyezkedik el. Földrajzi értelemben Kelet- zalai dombsághoz tartozik. Nagykanizsától 18 km-re fekszik. Az M7-es főút szeli ketté, a térségi közlekedési hálózathoz a 6805, 6831, 7511, 7521 számú közutakkal, valamint a Murakeresztúr- Nagykanizsa- Budapest vasútvonallal kapcsolódik.

A települést kettészeli a 7-es főút, áthaladnak rajta a Keszthely, Zalakaros, Marcali utak. Zalakomártól 15 km-re van a sármelléki repülőtér. A Budapest- Nagykanizsa autópálya a település közigazgatási területén halad át. Zalakomár településnél épült ki az autópálya, a 7-es főút csomópontja és legjelentősebb pihenőhelye. Ez fontos gazdasági tényező lehet a jövőben a helyi vállalkozások fejlesztése területén.

A település életében Nagykanizsa városa jelentős szerepet tölt be. A város a térség ipari, kereskedelmi, oktatási és közművelődési központja is. Zalakomár nagyközség aktív korú lakosságának egy része is Nagykanizsára jár dolgozni. Meghatározó még Zalakaros idegenforgalmának a jelentősége, hiszen oda is járnak a településről dolgozni, állandó és idejellelleggel is. Az utóbbi években a nagyobb távolság ellenére meghatározó vált Zalaegerszeg Megyei Jogú Városa is. A lakosság egy része szerződéses autóbusszjáráttal utazva, a zalaegerszegi Flex- ben dolgozik, műszakos munkarendben. Idejellelleggel ugyan, de kiemelendő továbbá Kistrécsé település is, ahol a helyi gyümölcsstermesztéssel foglalkozó családi vállalkozás biztosít munkát.

Az önkormányzat 32 főnek biztosít munkát az intézményhálózattal együtt, 2018-ban száz főt meghaladó volt a közfoglalkoztatásban résztvevők száma, ez a szám mára meglehetősen csökkent. Munkahelyet biztosít még: a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (a továbbiakban: MMSz), a Magyar

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Posta Zrt., a Szabadics Zrt., kereskedelmi vállalkozások és mezőgazdasági vállalkozások. Mindezek ellenére a településen rendkívül magas, 10.56%-os a relatív munkanélküliségi ráta. A munkanélküliek 81 %-a szakképzetlen. Mintegy harmadának nincs 8 általános iskolai végzettsége, s vannak köztük írástudatlanok is.

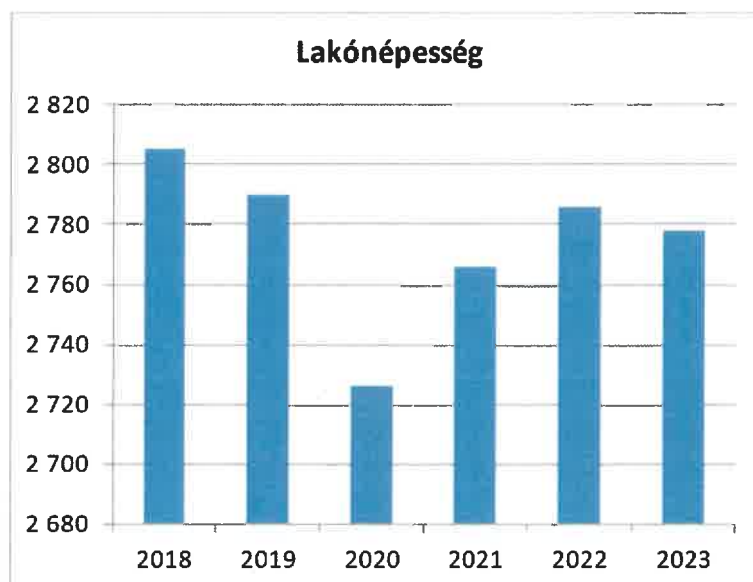
Zalacomár közigazgatási területe 5488,26 ha, ebből belterület 394,42 ha, a külterület nagysága 5093,8 ha. A lakások száma 950. A belterületi úthálózat hossza 19,2 km. A település belterülete ivóvízhálózattal, vezetékes gázzal és telefonhálózattal teljesen ellátott. Kb. 95 %-os lefedettségű a szennyvízcsatorna hálózat. Az úthálózat kb. 98%-a burkolt.

Szociológiai jellemzők

Zalacomár évről- évre csökkenő lakosságszámmal rendelkezik. Ugyanakkor 2021- ben, majd 2022- ben – köszönhetően a magasabb születésszámnak, illetve a beköltöző személyeknek – gyarapodás figyelhető meg.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	2 805	bázis év
2019	2 790	99,47%
2020	2 726	97,71%
2021	2 766	101,47%
2022	2 786	100,72%
2023	2 778	99,71%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. diagram

A település nem- és korösszetétele összességében nézve arányos. 2021. december 31. napján 1497 nő és 1412 férfi alkotta a lakosságot.

A korösszetétel vizsgálata során szembejövő, hogy míg a 0-14 éves korú lakosság aránya 47% nő- 53% férfi, a 18-59 éves korú lakosság aránya 49% nő- 51% férfi, a 60-64 éves korú lakosság aránya már 53% nő- 47% férfi, ez az arány tovább erősödik a 65 év feletti korosztálynál. Ebben a korosztályban már 61% nő- 39% férfi arány látható.

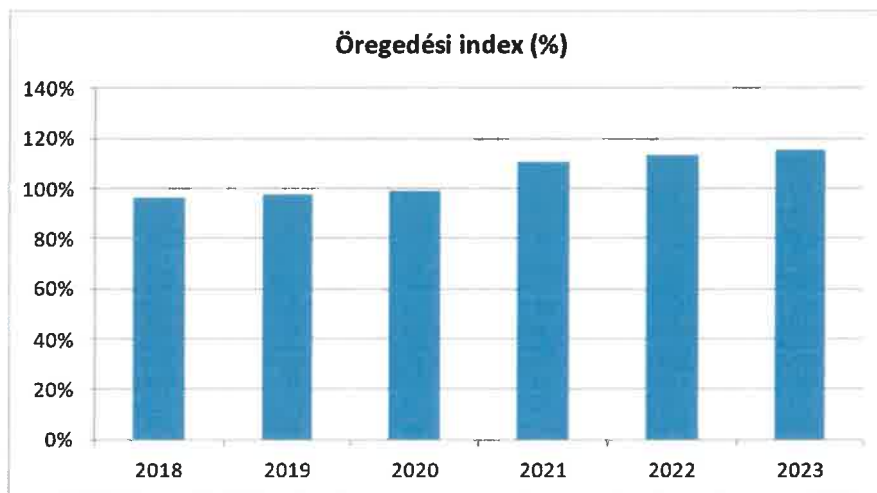
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfia k	Nők	Összesen (TS 003)	Férfia k (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 412	1 497	2909	48,54 %	51,46 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			103	3,54%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	272	249	521	9,35%	8,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	77	62	139	2,65%	2,13%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	769	748	1517	26,44 %	25,71 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	72	82	154	2,48%	2,82%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	222	356	578	7,63%	12,24 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Zalakomár öregedési indexe kedvezőtlennek mondható. A korábbi évekkel ellentétben – amikor a százalékos arány a vizsgált évben 100% alatt állt-, 2021-től ez az arány meghaladta a 100%-ot. Tehát míg korábban a 14 év alattiak lakosok többsége volt jellemző a lakosságra, addig ez 2021-től az idősek javára változott. Ez a tény aggodalomra ad okot. Mivel jelenleg már az idősebb korosztály van többségben, a népességszerkezet idősödőnek tekinthető.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	540	562	96,09%
2019	539	551	97,82%
2020	528	535	98,69%
2021	578	521	110,94%
2022	585	515	113,59%
2023	587	508	115,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. diagram

A lakosságszám alakulásában korábban nem volt számottevő, 2021-től mégis kiugró a településre illetve a településről való vándorlás értéke. Ugyan 2022-ben ez a szám is mérséklődött, a korábbi években tapasztalt elvándorlás nem jellemző.

A településre való költözés 2018 után megtorpant, és a település elhagyása vált jellemzővé. Ennek háttérében állhat a tény, hogy a fiatalok munkavállalása helyben kevésbé volt lehetséges, így más településen – sok esetben külföldön – voltak kénytelenek munkát vállalni. Emiatt pedig sor került a szülőfalu elhagyására. A településre való vándorlás, tehát 2020 után pozitívnak tekinthető, mely tény látszik a lakosságszám alakulásában is.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	2,47
2019	-7,15
2020	-6,89
2021	25,49
2022	18,37
2023	5,03

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.diagram

Az elvándorlás- odavándorlás vizsgálata mellett lényeges eleme a helyzetértékelésnek az adott településen tapasztalható természetes szaporodás.

A családok gyermekvállalási kedve változónak tekinthető, mely attitűdöt erősen befolyásolnak a családtámogatások, a megélhetési kérdések.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-18,71
2019	-10,72
2020	-21,75
2021	-15,66
2022	-7,20
2023	-13,30

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.diagram

Az Önkormányzat a település lakosai számára biztosítja az alapvető oktatási, egészségügyi ellátásokat.

A község lakosai számát tekintve fejlett oktatási rendszerrel büszkélkedhet. A MMSz 2020-ban átvette a korábban Zalakomár, Miháld, Pat és Sand községekkel intézményfenntartó társulásban működtetett óvodát, majd az intézmény a feladatellátása tekintetében 2024. szeptember 1. napjától kezdődően bővítésre került, megkezdődött a bölcsődei gondozás. Óvoda nevelésben jelenleg 102², bölcsődei gondozásban jelenleg 7³ gyermek részesül a településen.

Az oktatási intézményünk 2013. január 1. napjától kezdődően állami fenntartásba került át. Az iskolában jelenleg 217⁴ gyermek tanul.

A település járóbeteg ellátását a két helyi háziiorvosi rendelőben, két háziorvos látja el, helyettesítés keretében.

A településen az iskolán, az óvodán és a bölcsődén kívül számos önkormányzati intézmény szolgálja a helyiek igényét. A szabadidő eltöltéséhez a művelődési ház, az iskola épületében működő mozgókönyvtár és a 800 m²-es tornacsarnok kínál programokat.

A község rendelkezik

- 8 évfolyamos általános iskolával, melyen belül működik a könyvtár, a Mozgókönyvtár hálózathoz kapcsolódva,
- 4 csoportos óvodával,
- 1 csoportos bölcsődével,
- család- és gyermekjóléti szolgálattal,
- 2 védőnői és a háziiorvosi körzettel, valamint fogászati alapellátással, gyógyszerházzal,
- művelődési házzal,
- postával.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Zalakomár Nagyközség Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a

² 2024. október 1-ei statisztikai adat. Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Zalakomári Óvoda-Bölcsőde

³ 2024. október 1-ei statisztikai adat. Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Zalakomári Óvoda-Bölcsőde.

⁴ 2024. október 1-ei statisztikai adat. Forrás: Somssich Antal Általános Iskola

kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Zalakomár település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).
- A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a**

köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Zalacomár Nagyközség HEP-nál a település már meglévő több évre előre megtervezett stratégiáival való illeszkedés, közös élhető jövő megteremtését szem előtt tartva alkotta meg.

Zalacomár Nagyközség gazdasági programjának célja, hogy megfogalmazza település hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

Az Önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak. Településfejlesztési célok a 2022-2027-es időszakra vonatkozóan:⁵

- belterületi járdák felújítása
- fásítás folytatása
- önkormányzati épületek környezetének rendezése, közparkok kialakítása
- játszótér kialakítása a kiskomáromi településrészen
- önkormányzati intézmények további felújítása, nyílászáróinak cseréje, az épületek szigetelése, megújuló energiával való ellátása
- helytörténeti kiállítás fenntartása, bővítése a kiskomáromi, komárvárosi hagyományokra építve
- rendszeres sportolási lehetőség megteremtése a lakosság részére
- közvilágítás korszerűsítése, bővítése
- térfelügyelő kamerarendszer korszerűsítése, bővítése

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció célja, hogy meghatározza a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, céljait, a fejlesztések ütemét és finanszírozási lehetőségeit. Fontos cél, hogy a szociális ellátórendszerben elért színvonalat megőrizze a település és a kor követelményeihez igazítsa, emellett különös figyelmet fordítson a településen élők igényeinek kielégítésére is.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén a Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. Az Önkormányzat az alábbi gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:

- Gyermekjóléti szolgálat
- Bursa Hungarica pályázaton való részvétel
- anyagi támogatás keretében – szociális rászorultságtól függően -:
 - * étkezési támogatás,

⁵ A Zalacomári Közös Önkormányzati Hivatal épületének energetikai korszerűsítése 2021-ben megvalósult.

A helytörténeti kiállítás megvalósult, a Zalacomári Kincsház ad helyet neki, folyamatosan bővülő kínálattal.

A település lakosságának rendszeres sportolási lehetőségét a 2019- ben átadott Sportpark biztosítja,

A közvilágítás korszerűsítése szintén megvalósult 2019-ben.

- * közlekedési tanulóbérlet- támogatás,
- * alapfokú-, középfokú- és felsőfokú oktatásban résztvevők részére ösztöndíj,
- * oltástámogatás,
- * újszülöttek támogatása.
- * bölcsőde-, óvoda- és iskolakezdési támogatás,
- * bölcsődei gondozási díjhoz való hozzájárulás

Az önkormányzat támogat minden olyan programot, rendezvényt, mely az ifjúsági kulturált szabadidő eltöltését, nevelését, művelődését szolgálja.

A gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendők a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van

- a pályázati lehetőségek felkutatására, illetve

- az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Étkeztetés

Zalacomár Nagyközségben a szociális étkeztetés igénybevételére Nagykanizsa- Surd- Zalacomár Szociális és Gyermekjóléti Társulása útján van lehetőség, mely az Egyesített Szociális Intézményen (a továbbiakban: ESZI) keresztül ellátja a feladatot.

Az étel az általános iskolában működő iskolakonyháról biztosított.

Házi segítségnyújtás

A szolgáltatást az Önkormányzat az ESZI két Idősek Klubján keresztül biztosítja, heti 40 órában. Az ellátást meghatározott óradíj ellenében lehet igénybe venni; de a házi segítségnyújtás gondozási díjához – az ellátott jövedelmétől függően – az Önkormányzat hozzájárul, települési támogatásként. A házigondozó ellátja többek között az ebéd házhozszállítását, gyógyszer kiváltását, az orvoshoz kísérést, a bevásárlást, személyi higiéne biztosítását, takarítást, mosást. Szükség, illetve igény esetén más ellátást is végez annak érdekében, hogy gondozott minél tovább otthonában maradhasson.

Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

A családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást ugyan más törvény szabályozza, mégis együtt kell kezelni Zalacomárban, mivel egy intézmény látja el mindkét szolgáltatástípust. A településen a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást 2023. január 1. napjától kezdődően a MMSZ Gondviselés Háza Napsugár Szolgáltató Központ Zalaapáti Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Zalacomár (a továbbiakban: Szolgálat) látja el. A szolgáltatást a Zalacomári Közös Önkormányzati Hivatal helyiségében lévő területi irodában lehet igénybe venni.

Az adminisztratív feladatok ellátáshoz egy helyiség biztosított, mely az épület földszinti részén helyezkedik el. A hivatal más irodáitól a szeparáltság biztosított.

A családsegítés és gyermekjóléti feladatkörben két állandó fő lát el zalacomári lakosokkal kapcsolatos feladatokat, valamint egy fő szociális segítő támogatja a munkát. A családsegítés ügyfélfogadási időben áll rendelkezésre.

Nappali ellátás

A településen összesen 55 férőhellyel heti 5 munkanapon 40 órában áll rendelkezésre két intézmény, melyek napközbeni tartózkodást és étkeztetést biztosítják Idősek Klubja néven. A két intézmény átlagosan havi 41 fő ellátottal dolgozik. Szociális étkezést igénybe vevők száma 38. A nappali ellátást négy fő szociális gondozó és ápoló végzi.

Egészségügyi alapellátás

Hétközi és hétvégi központi orvosi ügyeleti feladatok ellátása

A hétközi és hétvégi orvosi ügyeleti rendszer 2023- ban teljes mértékben átalakult, központi alapellátási ügyeleti rendszer jött létre, melyet az Országos Mentőszolgálat működtet.

Igazgatási feladatok ellátása

Zalakomár, Balatonmagyaród, Kiszécsé és Zalasárszeg Községek Képviselő-testületei Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 84-85. §-ban foglalt felhatalmazással élve igazgatási feladataik ellátására, az önkormányzatok működésével, valamint a polgármesterek illetve a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására 2013. január 1. napjával létrehozták a Zalakomári Közös Önkormányzati Hivatalt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, a közreműködő intézmények valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolókat megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

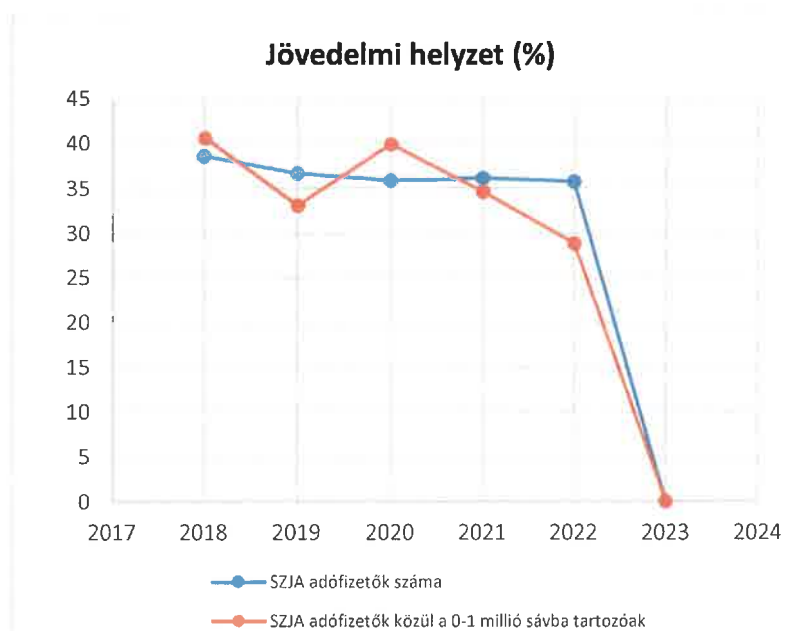
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	38,69	40,63
2019	36,77	33,05
2020	35,97	39,92
2021	36,16	34,60
2022	35,76	28,82
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5. diagram

Az elmúlt öt évet vizsgálva megállapítható, hogy a lakosság kevesebb mint fele SZJA adófizető, valamint az adófizetők közel fele él alacsony jövedelmi szinten (évi 0-1millió sáv).

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyzetelemzés alapjául szolgáló táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A KSH adatai alapján 2017- ben a munkanélküliek létszáma 176 fő (2015. év adata: 295 fő, de 2012- ben kiemelkedő 352 fő volt). Ezt követően a létszám hullámnak tekinthető (2018: 206 fő, 2019: 182 fő, 2020: 206 fő, 2021: 177 fő, 2022: 196 fő, 2023: 182 fő).

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	206	182	206	177	196	182
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	16,00	7,00	9,00	6,00	11,00	14,00
	%	7,77%	3,85%	4,37%	3,39%	5,61%	7,69%
21-25 év (TS 038)	Fő	21,00	22,00	23,00	16,00	14,00	19,00
	%	10,19%	12,09%	11,17%	9,04%	7,14%	10,44%
26-30 év (TS 039)	Fő	23,00	21,00	19,00	22,00	19,00	17,00
	%	11,17%	11,54%	9,22%	12,43%	9,69%	9,34%
31-35 év (TS 040)	Fő	24,00	23,00	22,00	23,00	24,00	26,00
	%	11,65%	12,64%	10,68%	12,99%	12,24%	14,29%
36-40 év (TS 041)	Fő	20,00	15,00	26,00	15,00	23,00	15,00
	%	9,71%	8,24%	12,62%	8,47%	11,73%	8,24%
41-45 év (TS 042)	Fő	16,00	19,00	21,00	18,00	18,00	18,00
	%	7,77%	10,44%	10,19%	10,17%	9,18%	9,89%
46-50 év (TS 043)	Fő	28,00	24,00	24,00	19,00	20,00	16,00
	%	13,59%	13,19%	11,65%	10,73%	10,20%	8,79%
51-55 év (TS 044)	Fő	19,00	19,00	22,00	15,00	20,00	17,00
	%	9,22%	10,44%	10,68%	8,47%	10,20%	9,34%
56-60 év (TS 045)	Fő	18,00	16,00	18,00	16,00	17,00	12,00

	%	8,74%	8,79%	8,74%	9,04%	8,67%	6,59%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	21,00	16,00	22,00	27,00	30,00	28,00
	%	10,19%	8,79%	10,68%	15,25%	15,31%	15,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6. diagram

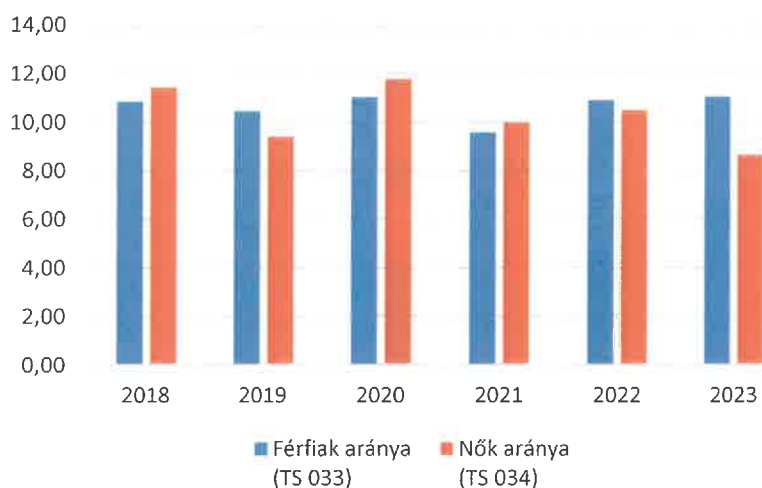
A munkanélküliségi ráta 2017- ban 9,43 %-os (2015. évi adata: 15,4 %, a 2012-es évi rendkívül magas arány 18,1%) volt, míg a 2023-as arány 9,85. %.

A nemi megoszlás tekintetében is változó a munkanélküliségi ráta mértéke, de az elmúlt hat évet vizsgálva megállapítható, hogy a nők elhelyezkedése nehezebb. Ennek oka lehet az alacsonyabb iskolázottság (gyakran nagyon fiatalon vállalnak gyermeket, így az iskolarendszereből kiesik), de magával a női nemmel szembeni negatív előítélet is (fizikálisan kevésbé terhelhető, gyermekgondozás miatt vélhetően kiseik a munkából).

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	10,85	11,43	11,14%
2019	10,46	9,40	9,93%
2020	11,04	11,78	11,41%
2021	9,59	9,98	9,79%
2022	10,91	10,50	10,71%
2023	11,05	8,65	9,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

7.diagram

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	50,97	53,33
2019	59,89	52,29
2020	50,00	50,49
2021	71,19	51,59
2022	60,71	51,26
2023	60,99	43,24

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

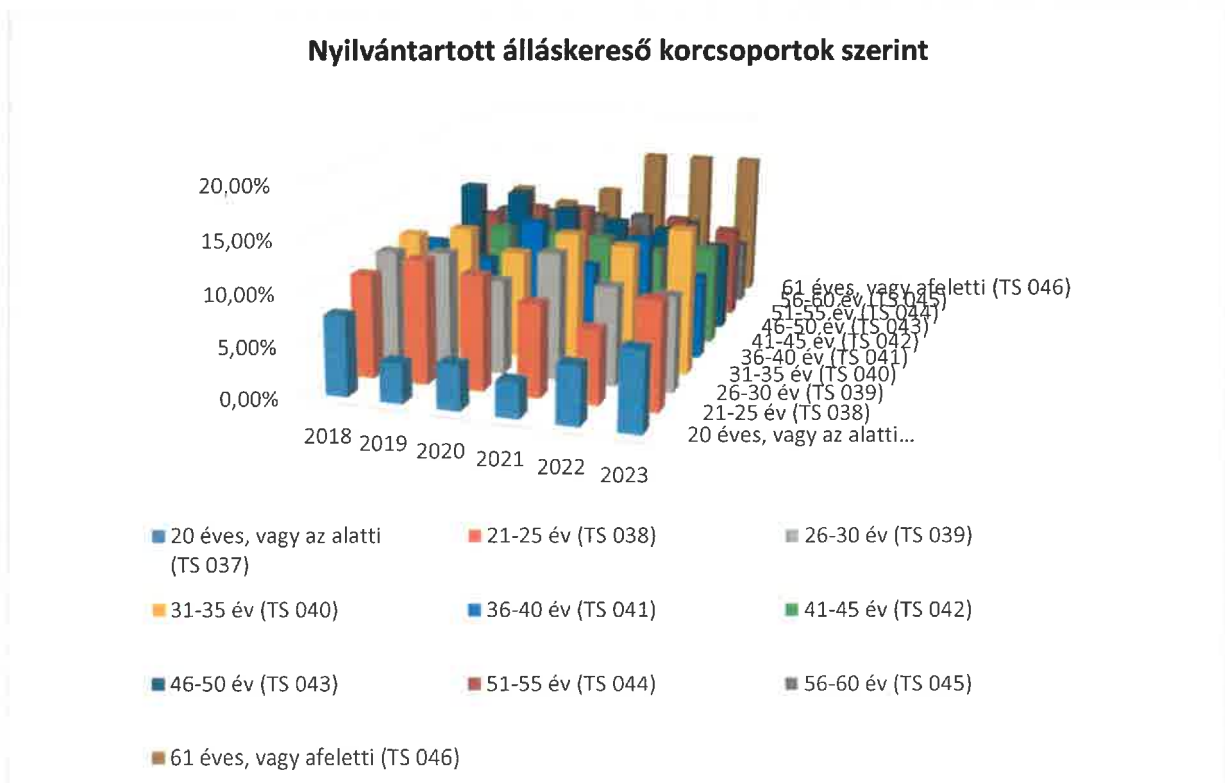
180 napnál hosszab ideje álláskeresők

8.diagram

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását részben az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskolai végzettség nélküli álláskeresők száma is.

Az álláskeresők korcsoportos megoszlása tekintetében 2021-től kiemelkedően magas a 61 év feletti munkanélkülisége. Ez egyértelműen az életkorral magyarázható. Hátrányos helyzetben lévő idősebb korosztály, gyakran kevésbé iskolázott, így a munkahelyek kisebb arányban alkalmazzák őket.

9.diagram

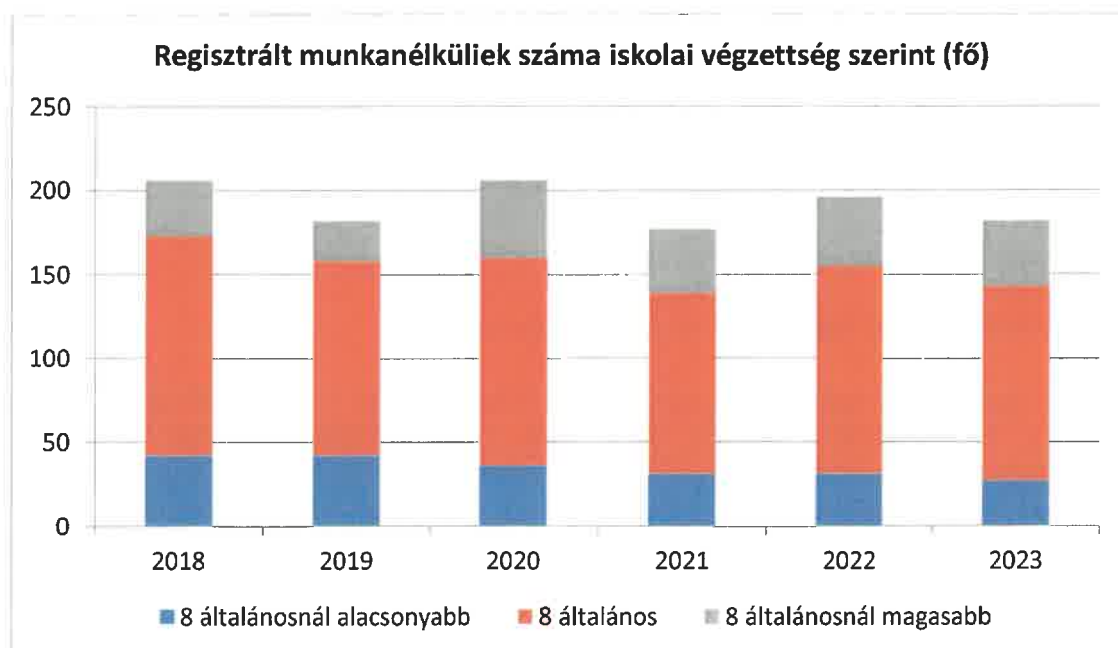
b) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség vizsgálata azt mutatja, hogy Zalakomárban is igazolódik az országos helyzet, miszerint a munkanélküliek közül nagyszámú csoport kizárólag nyolc általános iskolai végzettséggel vagy még azzal sem rendelkezik. Az elmúlt tíz évben arra sem volt példa, hogy valaki általános iskolai felnőttoktatásban szerezte volna meg a nyolc osztályos végzettséget. Az alapvető kompetenciák, a végzettség hiánya pedig determinálja az adott személy munkaerőpiacon betöltött helyét.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosan alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosan magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	206	42	20,39%	131	63,59%	33	16,02%
2019	182	42	23,08%	116	63,74%	24	13,19%
2020	206	36	17,48%	124	60,19%	46	22,33%
2021	177	31	17,51%	108	61,02%	38	21,47%
2022	196	31	15,82%	124	63,27%	41	20,92%
2023	182	27	14,84%	116	63,74%	39	21,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

10.diagram

c) Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

A foglalkoztatás szervezését, a munkáltatói feladatokat és a munkaügyi feladatokat a Zalakomári Közös Önkormányzati Hivatal, a bérszámfejtési feladatokat a MÁK végzi. Az elmúlt években a település óvodája, iskolája, az Önkormányzat, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, a Karos-Park Kft., a Zalaerdő Erdészeti Zrt., a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt., a Magyar Közút Nonprofit Kft. és a MMSz vállalta a tartós munkanélküliek foglalkoztatását.

2016. év decemberében a közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma 170 fő volt. Ez a regisztrált álláskeresők – 2016. decemberi adat szerint 170 fő – 88 %-a. 2018. év decemberében a közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma 106 fő volt. Ez a regisztrált álláskeresők – 2018. decemberi adat szerint – 52 %-a. 2019-től a közfoglalkoztatásban résztvevők létszáma egyértelműen csökkenő tendenciát mutat. 2021-ben mindösszesen 88 fő, majd 2022- ben és 2023-ban már csak 71 fő volt az éves átlag. A csökkenés hátterében több ok is vélelmezhető. Egyfelől vélhetően az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés indokolhatja, hiszen a megszerzhető jövedelem összege jóval kedvezőbb ott. Másfelől viszont a gyakorlati tapasztalat azt mutatja, hogy eleve alacsonyabb létszámmal tervezhetőek a közfoglalkoztatási programok, továbbá gyakori az is, hogy a kérdéses személy alkalmi munkavállalásból kíván jövedelemre szert tenni, ebben az esetben pedig nem is regisztráltatja magát álláskeresőként, tehát a közfoglalkoztatási programba nem is vonható be.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	115	106
2019	102	89
2020	163	87
2021	102	88
2022	77	71
2023	75	71

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

11. diagram

d) A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok);

Zalacomár nagyközség kedvező közlekedés- földrajzi feltételekkel rendelkező település.

A település életében Nagykanizsa, Zalakaros és már Zalaegerszeg is meghatározó szerepet játszik a foglalkoztatás tekintetében. Míg az első két városhoz megfelelő a közösségi autóbusz közlekedés, utóbbi városba a foglalkoztató vállalat szerződéses buszjáráttal biztosítja a napi közlekedést. Idényjelleggel ugyan, de kiemelendő Kistrécsse település, ahol a helyi gyümölcsstermesztéssel foglalkozó családi vállalkozás biztosít munkát. Kistrécsére jellemzően gépkocsival jutnak el a munkavállalók.

Zalacomárban gyárripar soha nem működött; a helyi gazdasági élet főszereplői a kisvállalkozások (jellemzően kiskereskedelem, mezőgazdasági vállalkozások, autószerelés) és szolgáltatók (pl. fodrászat, könyvelés). Tervezett beruhásáról nincs információnk, bár a település rendezési terve nagyobb ipari beruházásra is ad lehetőséget.

e) Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A felnőtté válás egyik legnehezebb lépése a munka világába való beilleszkedés.

Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliségnek tekinthető, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. A fiatalok életkorukból adódóan még nem rendelkeznek olyan kulcsfontosságú képességekkel, mint az alkalmazkodó-, konfliktuskezelő-, problémamegoldó-, tervező-, érdekképviseelő- és kommunikációs képesség.

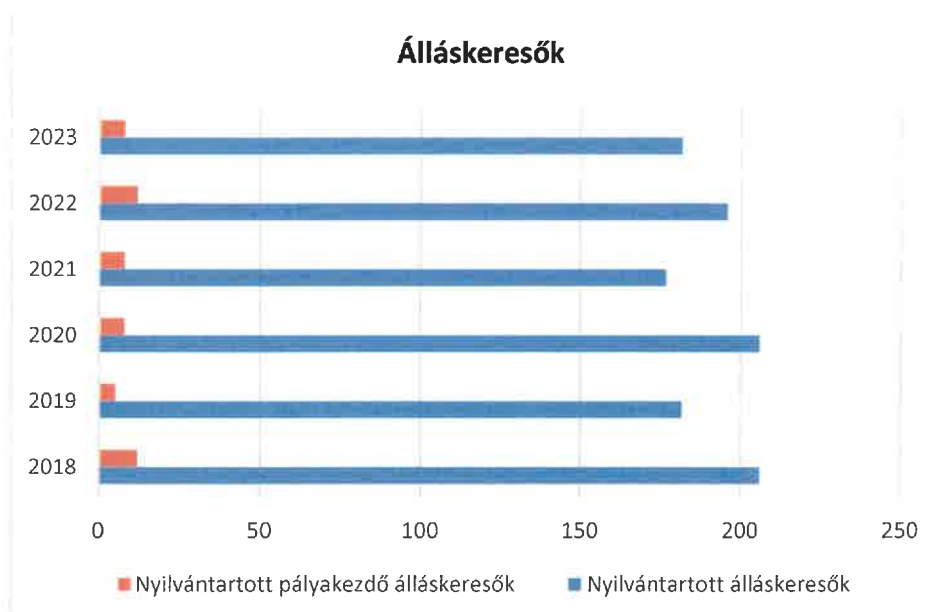
A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Ugyanakkor pozitívumként kell megjegyezni, hogy a 16-24 éves korosztály egy része dolgozik, mint diákmunkás.

A pályakezdők aránya Zalacomárban a nyilvántartott álláskeresők között meglehetősen alacsony. Ennek hátterében az állhat, hogy a mai kor fiatalja talán motiváltabb a jövedelemszerzésben, kevésbé hat már rá az otthonról hozott minta.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	206	12
2019	182	5

2020	206	8
2021	177	8
2022	196	12
2023	182	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

12.diagram

f) Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Zala Vármegyei Kormányhivatal Nagykanizsai Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztálya, Nagykanizsa Sugár u. 4. szám alatti telephelyen fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A hatóság a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, álláskeresési-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség.

Nagy segítséget jelent a MMSz Zalakomárban végzett aktív munkája is.

g) Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben (ide tartozik: Zalakomár Nagyközség Önkormányzata, Zalakomári Közös Önkormányzati Hivatal, Művelődési Ház) történő foglalkoztatás jellemzően közfoglalkoztatás keretein belül valósul meg Zalakomárban.

Zalakomár Nagyközség Önkormányzata évek óta sikeresen működteti két közfoglalkoztatási programját, melyek személyi állományát nagy arányban hátrányos helyzetben élők alkotják.

h) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – munkanélküliek, megváltozott munkaképességű személyek, romák, stb. – egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról. Ezáltal egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, így elveszítve a szervezett segítségnyújtás esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok tagjai a munkaerőpiacon összetett hátrányokkal küzdenek.

i) Digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Az EFOP-3.2.4-16-2016-00001. azonosítószámú kiemelt projekt keretében az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, a területi és társadalmi hátrányok kiegyenlítődése, ezáltal a társadalmi integrációhoz és a gazdasági versenyképesség erősítéséhez történő hatékony hozzájárulása céljából a tankerületi központok által fenntartott köznevelési intézményekben az alábbi fejlesztések valósultak meg:

- a korszerű informatikai infrastruktúra és eszközpark, valamint vezetékek nélküli hálózat biztosítása,
- a pedagógusok tanórai IKT eszközhasználatának a támogatása IKT eszközök biztosításával;
- a tanulók digitális kompetenciáinak a fejlesztése, különösen a matematikai, természettudományos, informatikai és műszaki pályákra való felkészüléshez szükséges keretek biztosítása;
- korszerű pedagógiai módszerek szerinti tanítási-tanulási folyamat támogatása a tankerületi központok által fenntartott valamennyi köznevelési intézmény WiFi lefedettségének biztosításával.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A Szocvtv.-t az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 3/2015. (II. 25.) helyi önkormányzati rendeletébe épített be.

2015. március 1-től teljes mértékben megváltozott a szociális háló. A hatásköri előírások módosulását követően ettől a naptól kezdődően a járási hivatalok hatáskörébe került az aktív korúak ellátása. Ez kétféle támogatással, a foglalkoztatást helyettesítő támogatással valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatással (továbbiakban: FHT vagy EGYT) valósulhat meg.

Az FHT esetében a jogosult aktív álláskereső, munkavégzésre alkalmas személy. Az EGYT-re ezzel szemben az jogosult, aki egészségkárosodott, vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása. Mindkét ellátás esetében időszakos felülvizsgálatok vannak (egy, illetve két éves időközönként), mely időszakokra vonatkozóan bizonyos feltételeknek teljesülni kell. FHT esetében például minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Az aktív korúak ellátásában résztvevőknek továbbra is előírás a Foglalkoztatási Osztállyal, illetve a rehabilitációs hatósággal való együttműködés. A megállapodás elsődleges célja olyan

szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az önkormányzat által nyújtott ellátások széles körű kihasználása jellemző Zalakomárra. A nyilvántartott állás keresők aktív korú lakossághoz viszonyított aránya 10 % feletti, az aktív korúak ellátásában részesülők aktív korú lakossághoz viszonyított aránya az elmúlt öt évben 5 % feletti.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Állás keresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)		Állás keresési ellátásban részesülő nyilvántartott állás keresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	206	12,10%	43	20,87%
2019	182	10,71%	35	19,23%
2020	206	12,39%	43	20,87%
2021	177	10,62%	38	21,47%
2022	196	11,63%	45	22,96%
2023	182	10,81%	41	22,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

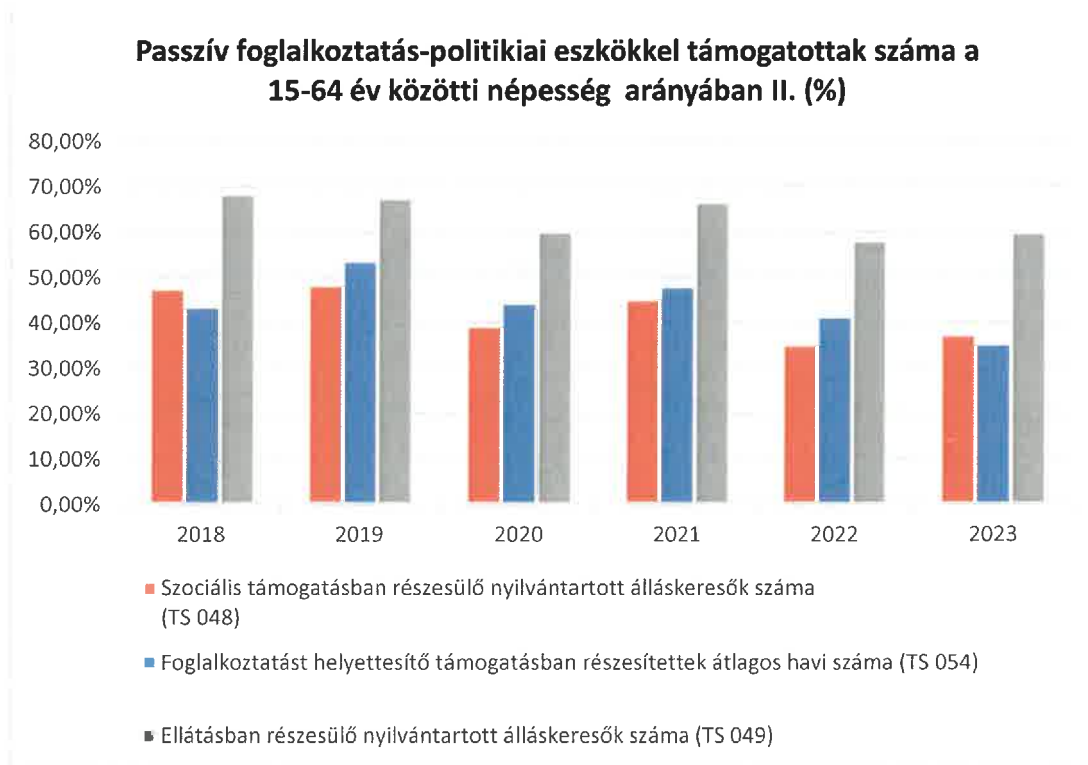

13. diagram

Ha a munkanélküliek számát és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők számát vesszük figyelembe, az arány aggasztóan magas (az álláskeresőként nyilvántartottak közel fele jogosult az ellátásra).

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	98	47,57%	90	43,52%	141	68,45%
2019	88	48,35%	98	53,73%	123	67,58%
2020	81	39,32%	91	44,39%	124	60,19%
2021	80	45,20%	85	48,06%	118	66,67%
2022	69	35,20%	81	41,35%	114	58,16%
2023	68	37,36%	64	35,40%	109	59,89%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

14. diagram

Az ellátások jövedelmi feltétele, hogy az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a 25.650 Ft-ot. Ebből az látszik, hogy az álláskeresők családjának közel felénél vagy kizárólag a járási hivatal által folyósított ellátás képezi a jövedelmet, vagy- amennyiben van más

típusú jövedelem is- a család bevétele annyira alacsony (figyelembe véve a család létszámát), hogy a támogatásra jogosult.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	25
2019	25
2020	25
2021	23
2022	23
2023	19

Forrás: TeIR, KSH

15. diagram

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

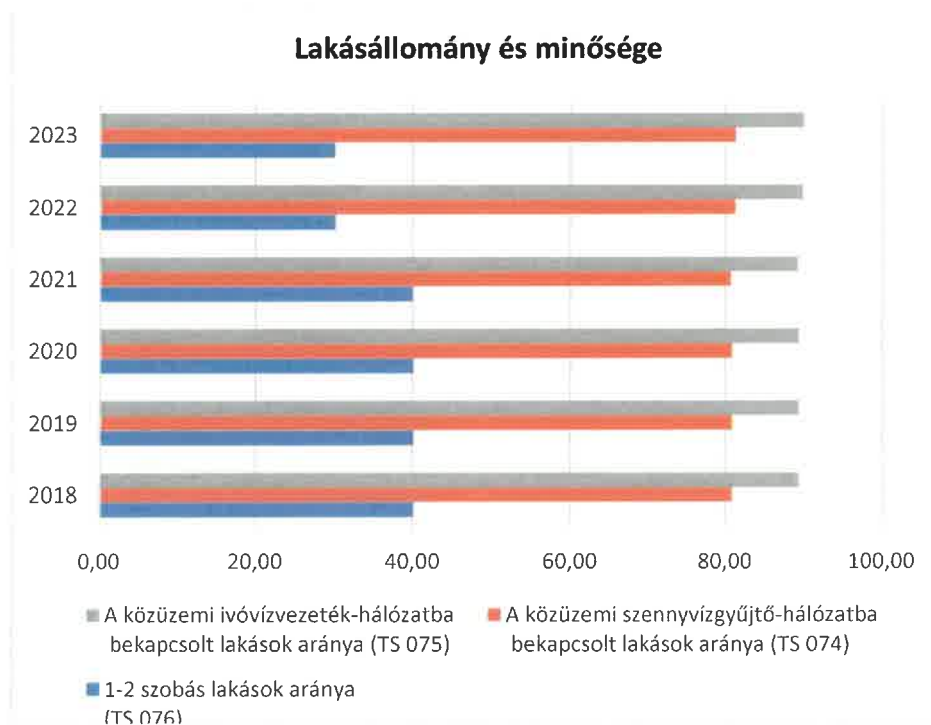
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Zalakomár település lakásállomány 1046 darab, ebből 13 darab bérlakás célját szolgálja.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	1052	0	0,00	40,11	80,89	89,54
2019	1052	0	0,00	40,11	80,89	89,54
2020	1052	0	0,00	40,11	80,89	89,54
2021	1054	2	1,90	40,04	80,74	89,37
2022	1047	0	0,00	30,18	81,28	89,97
2023	1046	0	0,00	30,11	81,36	90,15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

16. diagram

a) Bér lakás-állomány

A fent említett 13 bérlakás mindegyike Zalakomár Nagyközség Önkormányzatának tulajdonában van. Ebből 7 darab szociális bérlakásként funkcionál, további 6 darab lakás bérletére az Önkormányzat és intézményeinek dolgozói jogosultak, szolgálati lakásként funkcionálnak.

b) Szociális lakhatás

A 7 darab szociális bérlakásként funkcionáló lakás bérbeadásáról Zalakomár Nagyközség Önkormányzatának Képviselő- testülete dönt, a benyújtott pályázatok alapján.

A pályázati feltételeket az önkormányzati lakások bérletéről szóló szabályzat tartalmazza. Meghatározott az egy főre jutó maximális jövedelem, a beköltözhetőek száma, valamint feltétel, hogy a pályázó munkahellyel rendelkezzen.

További 6 darab lakás kiadásáról való döntés Zalakomár Nagyközség Polgármesterének hatáskörébe tartozik. Ezen lakások bérletére az Önkormányzat és intézményeinek dolgozói jogosultak, meghatározott feltételek mellett.

c) Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Zalakomár Nagyközség Önkormányzatának tulajdonában nincs olyan ingatlan, mely nem lakáscélú, de lakáscélra bérbeadott.

e) Lakhatást segítő támogatások

Zalakomár Nagyközség Önkormányzata a Szocvtv. rendelkezései alapján – helyi rendeletben szabályozva - települési támogatás keretében lakhatási támogatást nyújt az arra jogosult személynek, lakhatásukkal összefüggő kiadásuk csökkentése érdekében.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	186	24
2019	138	1 136
2020	137	1 515
2021	186	1 104
2022	107	479
2023	90	815

Forrás: TeIR, KSH Tstar

17. diagram

f) Eladósodottság

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, az erőszak áldozatai pl. kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

Településünkön hajléktalan személyek nem élnek.

g) Lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen álló 1046 lakóház közül olyan, mely hivatalosan nem felel meg a szociális és lakhatási körülményeknek, nincs.

Bontásra váró lakóépület a településen jelenleg nincs; az építéshatóság által kiadott kötelezéssel érintett lakóingatlan száma 6 darab.

Az időskorúak lakhatási helyzete a települési viszonylatban kielégítőnek mondható. A településen működő intézmények épületeinek állapota megfelelő, az infrastrukturális ellátottság kiválónak mondható.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) A telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei,

lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A településen magas a roma lakosság száma; az utóbbi három népszámlálás során emelkedő tendenciát mutat a magukat roma nemzetiséghez tartozónak vallók száma (a 2001-es népszámlálás során 342 fő, a 2011-es népszámlálás alkalmával 439 fő, a 2022-es népszámlálás alkalmával 512 fő). A magas létszámból adódóan négy szegregátum alakult ki:

- Hunyadi utca (vasúttól D-re)
- Hunyadi utca- Erzsébet tér- Rákóczi utca- Fő utca- IV. Béla utca- Ady utca
- Petőfi utca- belterület határa
- Árpád utca- belterület határa

A szegregátumok megközelíthetősége megfelelő. A közösségi közlekedés nagyrészt biztosított, illetve annak hiánya nem magából a szegregátumi mivoltból adódik (a Hunyadi utca, a IV. Béla utca és a Petőfi utca önkormányzati tulajdonban lévő útnak minősül, így ezek a közösségi közlekedéssel nem érintett útszakaszok), ugyanakkor a szomszédos utcában lévő megállóhelyen elérhető a menetrendszerinti buszjárat. Összességében elmondható, hogy a szegregátumban élő lakosság munkába jutása megoldott.

Infrastrukturális szempontból elmondható, hogy a fenti utcák mindegyike szilárd burkolattal rendelkezik, közműellátottsága megfelelő, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított.

Az itt élő hátrányos helyzetű személyek jellemzően a kihalt, még üresen álló házakat vásárolják meg egymás szomszédságában, ahová gyermekeikkel együtt költöznek. Emellett azonban egyre inkább előforduló tendencia, hogy nem a szegregátumban keresik az új otthonukat, hanem másik utcában.

A szegregátumban lévő, korábban idősek által lakott, vagy már évek óta üresen álló házak mára már nincsenek jó állapotban, a felújításukra, komfortosításukra szükség lenne. Az alacsony komfortfokozatú, komfort nélküli vagy félkomfortos lakóházak aránya 20 % feletti mind a négy szegregátumban.

Mindenekelőtt szemléletváltást kellene elérni az érintett lakosságnál a családsegítők és mentorok segítségével.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

A szegregátumok lakói a foglalkoztatottság, az iskolai végzettség szempontjából hátrányosabb helyzetben vannak. Az aktív korú szegregátumi lakosság több, mint 60 % rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel. Az alacsony iskolai végzettség meghatározó a munkaerőpiaci elhelyezkedésnél is. Az aktív korú szegregátumi lakosság több, mint 60% nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. Azon háztartások aránya, hol él nem foglalkoztatott személy 50% feletti, mind a négy szegregátumban.

A családok majdnem mindegyikre részesül valamilyen támogatási formában, legyen az lakhatási támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy akár rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

c) A szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A lakosság területi átrendeződését megvizsgálva megfigyelhető, hogy a korábban szegregátumban élők- különösen a fiatalok – más utcákba költöznek, nem feltétlenül maradnak a szülőház közelében. Ennek oka természetesen lehet az is, hogy a szegregátum telítődik, elfogynak az üresen álló házak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

a) Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településünkön élő állampolgárok a közzolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások 2011. évben a népesség 29,6%-át érintette, 2017. évben ez a szám 25,2% -ra változott. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladással járó állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola orvosi ellátás,
- gyógyszerár.

Zalacomárban évtizedek óta két háziorvosi körzet működik. A háziorvosokhoz praxisonként átlagosan 1400 fő tartozik. A 2023. évi betegforgalom nagysága az I. számú háziorvosi körzetben 10.352 fő volt, havi bontásban 862 fő/hónapot jelent, a II. számú háziorvosi körzetben 11.029 fő jelent meg, havi bontásban ez 919 fő/hónapot jelent.

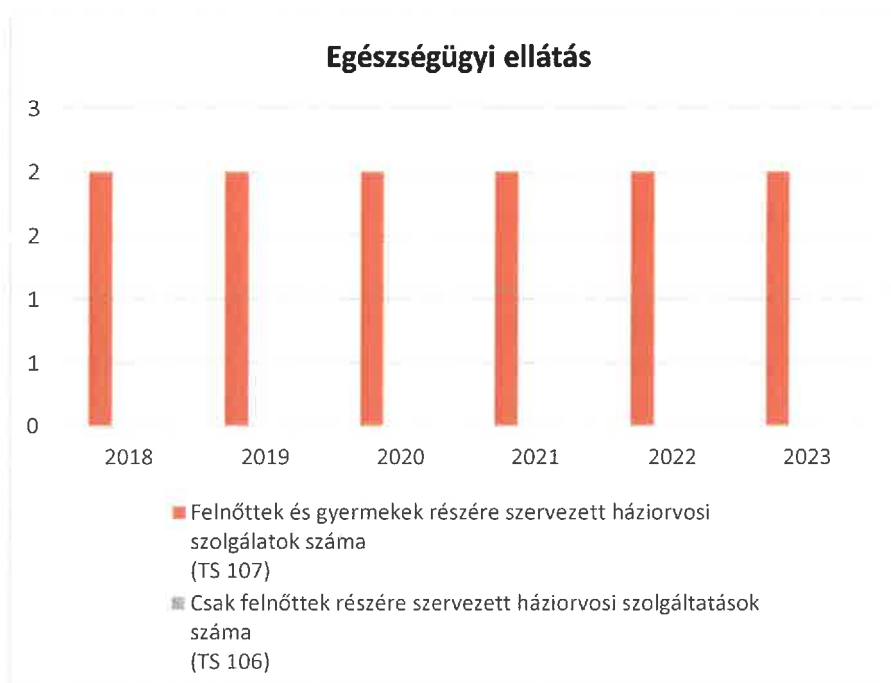
Az egészségügyi ellátás fontos mutatójaként érdemes szót ejteni a közgyógyellátásra való jogosultságról. A szociálisan rászorult személyek részére- egészségi állapotuk megőrzéséhez és helyreállításához- az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzációjára szolgált, melyet Zalacomárban széles körben igénybe vesznek. Az ügyfélkört tekintve lényeges kiemelni, hogy a jogosultak főként gyermekek vagy idős emberek.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	2	0	0	1	117	34,25
2019	2	0	0	1	106	17,23
2020	2	0	0	1	91	21,16
2021	2	0	0	1	83	18,68
2022	2	0	0	1	90	20,26
2023	2	0	0	1	88	18,04

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

18. diagram

b) Prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzájárulás a lakosság számára biztosítottak. Ebben fontos tényező, hogy részben a szociálisan rászorult lakossági szegmens

prevenciója élvez prioritást, de idetartoznak az életkor és neme által meghatározott kockázati faktor lehetőségével bíró állampolgárok is.

A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a háziiorvosi ellátás biztosítja.

Önkormányzatunk a prevenció és szűrőprogramok szervezésében közreműködik. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva. E tevékenység során szoros az együttműködés a Magyar Vöröskereszttel, az idősek klubjaival és a MMSz-tal.

c) Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A község nem rendelkezik fejlesztő és rehabilitációs ellátással.

d) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Zalacomár Nagyközségben a szociális étkeztetés igénybevételére Nagykanizsa- Surd- Zalacomár Szociális Társulása útján van lehetőség, mely az Egyesített Szociális Intézményen (a továbbiakban: ESZI) keresztül ellátja a feladatot.

Az étel az általános iskolában működő iskolakonyháról biztosított. A konyhát egyéni vállalkozó működteti. A konyháról étkeznek az óvodások, az iskolások, illetve a szociális étkeztetésben részesülők és az idősek is. A konyha egész évben üzemel, a szociálisan rászoruló gyermekek szünidei gyermekétkeztetése is megoldott.

Gondot okoz azonban, hogy más a fejlődő szervezetű gyermekek és az idős emberek tápanyagszükséglete.

Nincs lehetőség diétás étkezésre, illetve naponta egy menüt készítenek, választási lehetőség nincs.

e) Sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. A köznevelési intézmény tornaterme megfelelően szolgálja a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások), az Egyetértés Sportegyesült 2 szakosztálya 2 sportágban várja az érdeklődőket, valamint 2019-től mindenki számára elérhető és használható a település játszótere mellett kialakított 6 elemes sportpark.

f) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz az ESZI – a korábbiakban már említett - két Idősek Klubján keresztül biztosítja. A feladatot négy fő szociális gondozó és ápoló látja el. Az ellátást meghatározott óradíj ellenében lehet igénybe venni. A gondozó ellátja többek között az ebéd házhozszállítását, gyógyszer kiváltását, az orvoshoz kísérést, a bevásárlást, személyi higiéné biztosítását, takarítást, mosást. Szükség, illetve igény esetén más ellátást is végez annak érdekében, hogy gondozott minél tovább otthonában maradhasson.

Az egyes telephelyeken a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez,

erősítéséhez. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) Drogprevenációs szolgáltatások

Az egyre növekvő drogfogyasztás megelőzésének rendkívül fontos lépését képezik a drogprevenációs programok. A prevenció mint kifejezés önmagában megelőzést, általánosságban pedig olyan intézkedéseket jelent, melyek képesek csökkenteni vagy teljesen kiküszöbölni a pszichés, testi betegségeket előidéző feltételeket. A klasszikus felosztás szerint megkülönböztetünk elsődleges, másodlagos és harmadlagos prevenciót. Napjainkban leggyakrabban az elsődleges prevencióval találkozunk, az iskolai drogprevenációs programok is ebbe a kategóriába tartoznak. A településen drogprevenációs programokat ezidáig nem tartottunk, de a jövőben ezirányba is szeretnénk elindulni.

h) Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) Előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A hátránykompenzáló juttatás, szolgáltatás körébe tartozó népkonyha a településen nem működik.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	nem releváns
2019	nem releváns
2020	nem releváns
2021	nem releváns
2022	nem releváns
2023	nem releváns

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) Közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

2011 júliusában adták át a Zalakomári Művelődési Ház felújított, kiegészített épületét. Az „Integrált Közösségi, Szolgáltató Tér (IKSZT)” pályázat keretében megvalósult beruházással bővült a Művelődési Házban igénybe vehető termék száma, ezzel biztosítva, hogy minél több csoport szerveződhessen. A művelődési intézmény programjait a lakossági igényekre és a lakosság kezdeményezéseire tekintettel alakítják.

A helyi közeleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A helyi önkormányzat lapja, a Komári Hírmondó kiadási költségeinek biztosításával, az újság eljut az állampolgárok, a települési vállalkozások, intézmények felé.

A helyi kötelező közzolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A települési állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik róluk. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel. A településen működő könyvtárnak például a általános iskola épülete ad helyet.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	486	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közzolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közzolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

Zalakaroson ingyenes jogsegély szolgálat működik.

b) Közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A közösségi együttélésre nézve konfliktus helyzet nem alakult ki. Etnikai konfliktusok nincsenek, így azok kezelésére nincs szükség.

c) Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A községben jó az összetartó erő, mely megnyilvánul a különböző közösségi munkákban is. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.

d) A helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Mint kulturális identitás, amelyre hivatkozunk egy kultúra vagy csoport sajátosságainak összessége, amelyek lehetővé teszik az egyének számára, hogy e csoport tagjaiként azonosítsák magukat, de megkülönbözteti magát más kulturális csoportoktól is. A kulturális identitás olyan sokféle szempontot tartalmaz, mint a közösség nyelve, érték- és hitrendszere, hagyományai, rítusai, szokásai vagy viselkedése. A közösség ezen sajátosságai, öröksége és kulturális öröksége az, ami történelmileg meghatározta a népek kulturális identitását. A kulturális csoport identitása immateriális vagy anonim jellegű elem, amely kollektív konstrukció munkája volt; ebben az értelemben a népek történetéhez és emlékezetéhez kapcsolódik. Kulturális identitás összetartó elemként szolgál egy társadalmi csoporton belül, mivel lehetővé teszi az egyén számára, hogy a közös kulturális vonások alapján kialakuljon a csoporthoz való tartozás érzése. A kulturális identitás azonban nem fix, hanem dinamikus fogalom, mivel folyamatosan fejlődik, folyamatosan táplálja és átalakítja önmagát a külső hatásoktól és az érintett emberek új történelmi realitásaitól. A kulturális identitás, bár általában egy adott földrajzi területhez vagy nemzethez kapcsolódik, az országán kívüli csoportokban vagy közösségekben, például menekültek, migránsok, lakóhelyüket elhagyni kényszerültek vagy száműzöttek között is fennmaradhat.

A faluban minden évben magas színvonalon tartunk kulturális műsorokat, melyek összehozzák a falu lakóit. Az önkormányzat minden korosztályra gondol az éves tervezett programok során. Minden évben ünnepeinkre is megemlékeztünk. (március 15., október 23.), valamint az év során többször tartunk a gyerekeknek kézműves foglalkozást (húsvétváró, halloween, karácsonyi készülődés és az advent).

e) Helyi lakossági önszerveződések

Az önszerveződés a lakóhely, munka, tanulás vagy érdeklődés/érdekek, továbbá értékek, valamely ügy kapcsán (lazán vagy szorosabban) összetartozó emberek körében meginduló szerveződés, amely „magától”, az érintettek közül valaki-valakik kezdeményezésére indul be és szerveződik tovább, fejlesztői segítség nélkül, vagy kevés fejlesztői rásegítéssel. A közösségi cselekvés tehát nagy

közösségi hozzájárulással megy végbe. Az önszervező közösségi cselekvés beindulását, a kezdeményezést fejlesztő-munkával is érdemes olykor serkenteni, ösztönözni, biztatni, például a helyi tudás feltárására és cseréjére, vagy a közösségi segítség megvalósítására. A településen ilyen lakossági önszerveződések a szalmafonás, csipkeverés, mézeskalács sütés, bútorfestés tanfolyamon résztvevők.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A 2011. évi népszámláláson 439 fő, a 2022-es népszámlálás alkalmával 512 vallotta magát roma nemzetiséghez tartozónak. A községben 2019 óta működik a roma nemzetiségi önkormányzat. A Zalakomári Roma Nemzetiségi Önkormányzat aktívan szerepet vállal a nemzetiséghez tartozók felkarolásában, a részükre meghirdetett pályázati lehetőségek felkutatásában. Kultúrájukat, nemzetiségi hovatartozásukat felvállalva és annak fennmaradását elősegítve rendezik meg évről évre a saját roma napjukat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység, az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk alig csökken.	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkahelyteremtő beruházások letelepedésének elősegítése.
Pályakezdők munkavállalása akadályba ütközik.	Tréningek, szakmai napok tartása, gyakornoki program működtetése.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Életvezetési tanácsadás.
A lakossági adósságállomány újra termelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Öntevékenységre nevelés, lakhatási problémák megoldásainak feltárása. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A településen az állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is; annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.

A lakhatás biztonságát a komfort nélküli, leromlott állagú ingatlanok veszélyeztetik. A családok minimális jövedelméből nem lehetséges a házak felújítása.	Önkormányzati bérlakás kialakítása.
A mélyszegénységben élő lakosság egy részének nincs meg az általános iskolai végzettsége, így a munkaerő- piaci helyzetük rendkívül hátrányos.	Képzés szervezése, a képzés ideje alatt a résztvevők részére képzési hozzájárulás fizetése.
A mélyszegénységben élő családoknál problémát okoz a tisztálkodási lehetőség hiánya, gyakran nem megoldott a napi viselet rendszeres tisztítása.	Közösségi helyiség kialakítása, ahol biztosított a ruhaneműk mosása, szárítása, személyes tisztálkodás.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtelenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségeik miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A település lakosságának 58,06 %-a az aktív korcsoportozhoz tartozik, a nyugdíjas korúak aránya 18,45 %, míg a gyermekek 26,97 %-ot képviselnek. A település teljes lakosság száma a 2021-es évben 2909 fő, amelyből a 0-14 korú gyermekek száma 521. Az élve születések száma még mindig alacsonyabb, mint a halálozások száma, így megállapítható, hogy a természetes szaporodási mutatónk, jelenleg még mínuszban van, mely folyamatot megállítani, a gyermekvállaláshoz szükséges kedvező feltételeket településünkön megteremteni a lakossággal közös cél kell, hogy legyen.

Fontos célkitűzése önkormányzatunknak az is, a fiatalokat a településünkön megtartása, mely célkitűzést szem előtt tartva a helyi rövid, közép és hosszú távú stratégiáink fő szempontja ezen törekvés megvalósításának eszközeinek megteremtése.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 412	1 497	2909	48,54 %	51,46 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			103	3,54%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	272	249	521	9,35%	8,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	77	62	139	2,65%	2,13%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékosággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti, az arra rászoruló családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze.

A megelőző tevékenység a teljes szolgáltató rendszert átfogó: köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül valósul meg. Az egyes ágazatok megfelelő színvonalú együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások működnek, mindenki számára biztosított az egyenlő hozzáférés, a gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. A Gyvt. szerint a gyermek szüleinek alacsony iskolai végzettsége (legfeljebb nyolc általános a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem benyújtása napján), a szülők alacsony foglalkoztatása (aktív korúak ellátásában való részesülés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem benyújtása napján) továbbá a gyermek elégtelen lakókörnyezete (szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban él) határozhatja meg a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetét. Előbbi esetében a háromból legalább egy feltétel fennállása, utóbbi esetében pedig két feltétel együttes fennállása esetén adható ki a jegyzői határozat.

A hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzeten túlmenően a gyermekvédelmi rendszerben meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet. A veszélyeztetettségi tényezők, akár halmozottan is jelentkeznek.

A veszélyeztetettség okai között elsődlegesen megállapítható, a rossz szociális helyzet.

A *szociális helyzetből* adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalja magába. A másik nagy veszély forrás a családok szétesése. Magyarországon a válások száma megközelítőleg 24-25 ezer, és a válások száma folyamatosan emelkedik. Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb okaként említett válás a gyermek számára nagy veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek, amely a gyermek fejlődése szempontjából, szakember beavatkozását igényli.

A következő probléma meghatározása, a szülő részéről a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya. Az *elhanyagolás* is, a bántalmazás egyik formája (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyermek viselkedésében megfigyelhető jelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is. A szülők egy része nagyobb gyermek esetében érdektelenséget mutat gyermeke tanulmányi előmenetele iránt is. Nem keresi fel az oktatási intézményt, nem biztosítja a gyermekének a szükséges felszerelést. Ezen esetek többségében 100-200 órás igazolatlan hiányzások sem ritkák. Sajnos a szülők nem támogatják az oktatási intézmények törekvéseit.

A *betegség*, mint veszélyeztetettségi tényező, amely lehet súlyos, vagy középsúlyos, mindenképp veszélyforrás, bármely családtag esetén. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a megszokott normától való eltérés, a megváltozott élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódját megfigyelve, lehet a megfelelő következtetések levonni. A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a *deviáns viselkedési formák jelenléte* a család

hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A védelembe vett gyermekek családjáról általánosságban elmondható, hogy a szülők kis része rendelkezik munkahellyel, továbbá töredékük keres magának alkalmi munkát. Jellemzőbb az, hogy a könnyebb pénzszerzési lehetőségek felé orientálódnak. A településen több család (az idősebb korosztály példáját követi a fiatalabb korosztály) nem tanúsít jogkövető magatartást. Egyre több esetben van arra példa, hogy a fiatalok (általános iskolások) előre kitervelten, szervezeten követnek el bűncselekményeket. Egyre több esetben tapasztalható az is, hogy fiatalok (középiskolás) tanulók élettársi viszonyt létesítenek. Sajnos a szülők ezt általában elnézik, vagy akár támogatják. Egy ilyen döntésnek nagy gyakorisággal terhesség a következménye, amit az oktatási intézményből való kimaradás követ. Az anyagi nehézségek miatt a leendő apa is kilép az iskolából, hogy például alkalmi munkát találjon. A folyamat eredménye összegezve: egy felelőtlen gyermekvállalás, két képzettség és szakma nélküli fiatalok, nagyobb teher a családban jövedelemmel/keresettel rendelkezőkre. Elégtelen jövedelem esetén pedig gyakori a jogsértő magatartás tanúsítása.

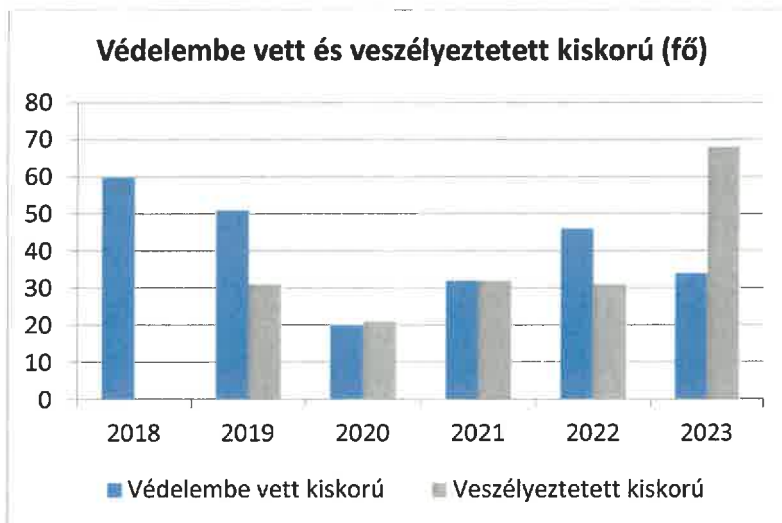
A gyermek *mentális állapota*, személyiségzavara is fontos veszélyforrássá figyelmeztető jel. Az utóbbi években érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, következetes nevelés hiánya, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mércé állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségeik miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

A *gyermekbántalmazás* napjainkban sok esetben előforduló veszélyforrás. Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét, a szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető.

2013- ban a gyámhatósági feladat-és hatáskör megváltozott, a korábban jegyzői hatáskörben lévő feladatok átkerültek a járási hivatalok gyámhivatalaihoz. A tapasztalat alapján a védelembe vételi eljárások valóban indokolt esetben indulnak el, amennyiben az nem szükséges, alapellátás keretében, mint veszélyeztetett kiskorú, vannak gondozva a gyermekek.

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	60	0
2019	51	31
2020	20	21
2021	32	32
2022	46	31
2023	34	68

Forrás: TeIR, KSH Tstar

19. diagram

Az évek során szoros együttműködés alakult ki a Szolgálattal, melynek munkatársa(i) nagy segítséget jelentenek a gyermekvédelemben.

A szolgáltatást a Zalakomári Közös Önkormányzati Hivatal helyiségében lévő területi irodában lehet igénybe venni. Az adminisztratív feladatok ellátáshoz egy helyiség biztosított, mely az épület földszinti részén helyezkedik el. A hivatal más irodáitól a szeparáltság biztosított, az épületrész külön akadálymentes bejárattal rendelkezik.

A családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatás tevékenységét 2 fő családgondozó és egy fő szociális segítő látja el. A családsegítés ügyfélfogadási időben áll rendelkezésre.

A gyermekek veszélyeztetettségét, egyéb külső hatásokon túl, a családjuk anyagi helyzetét figyelembe véve is vizsgálhatjuk.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. Az általános iskolákból érkező esetjelzés zöme iskolai magatartási probléma, a középiskolai jelzéseké pedig igazolatlan hiányzás.

A települési jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel.

Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják, a havi rendszerességgel megtartott értekezletek pedig még hatékonyabbá teszik a segítő munkát.

A gyermekek védelmét szolgálják a

- pénzbeli és természetbeni ellátások: a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti ellátásokat a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 3/2015. (II. 25.) helyi önkormányzati rendelet tartalmazza.
- gyermekjóléti alapellátások: a Szolgálat szervezi, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában.

b) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

Zalacomárban a Gyvt. által nevesített gyermekeket érintő ellátások teljeskörűen biztosítva vannak. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem minden évben nagy számban érkezik a gyámhatósághoz.

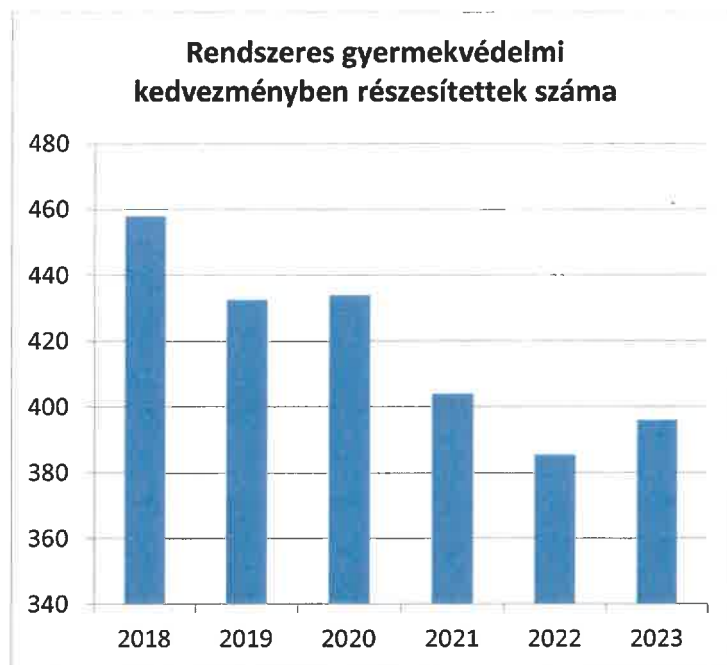
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma az elmúlt öt évben meglehetősen csökkent ugyan, mégis, a 0-18 év közötti gyermekek több mint fele jogosult (0-18 év közötti gyermek 2022- ben: 700 fő) a kedvezményre. 2022-ben 182 olyan család élt a településen, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 165% -a, illetve 185 %-a (egyedülálló szülő, tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek illetve nagykorúvá vált gyermek esetén) alatt volt.

A gyermekeket érintő ingyenes vagy kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások egy része a fent említett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódik. A mélyszegénységben élő személy, családok a részükre megállapítható gyermekvédelmi ellátásokról tájékozottak, a jogosultági lehetőségeket ismerik.

Zalacomárban nincs olyan mélyszegénységben élő család, amely ne lenne jogosult és ezáltal ne használhatná ki a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény adta lehetőségeket.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	458
2019	433
2020	434
2021	404
2022	386
2023	396

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

20. diagram

c) A gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Zalakomár Nagyközség Önkormányzata a szociális rendeletében az alábbi – gyermekek jogán járó - helyi juttatásokat biztosítja:

- Bursa Hungarica pályázaton való részvétel
- pénzbeli vagy természetbeni támogatás keretében – szociális rászorultságtól függően - :
 - * étkezési támogatás (az étkezési térítési díj 100%-a),
 - * közlekedési tanulóbérlet- támogatás (a havi vármegyei bérlet teljes tanévre vetített ára kerül kifizetésre)
 - * alapfokú-, középfokú- és felsőfokú oktatásban résztvevők részére ösztöndíj,
 - * egyes védőoltásokhoz való hozzájárulás,
 - * bölcsődei gondozási díj támogatása,
 - * bölcsőde kezdési, óvoda kezdési és iskolakezdési támogatás

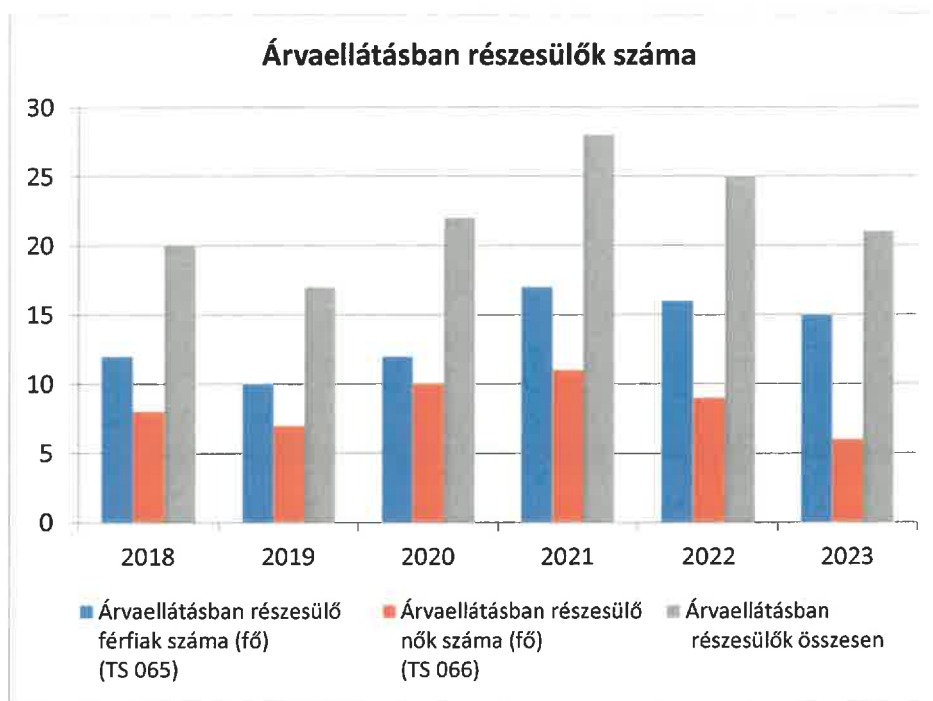
Sajnálatos módon időről- időre előfordul a gyermeket nevelő családokban, hogy az egyik szülő elhalálozik, hátrahagyva kiskorú gyermekeit. Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít ezekre a családokra, mára hagyománnyá vált ezen családok év végi rendkívüli támogatása.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	12	8	20
2019	10	7	17

2020	12	10	22
2021	17	11	28
2022	16	9	25
2023	15	6	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

21. diagram

d) Ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. Az óvodás korú gyermekek szülei nyilatkozata alapján normatív jelleggel, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő általános iskolás gyermekek pedig a kedvezmény jogán térítésmentesen jutnak étkezéshez. Az óvodában és iskolában havonta átlagosan 350 gyerek étkezik. Étkezési kedvezményben (normatív és önkormányzati) minden óvodás korú gyermek, és az általános iskolások 99%-a részesül. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkeztetési lehetősége biztosított.

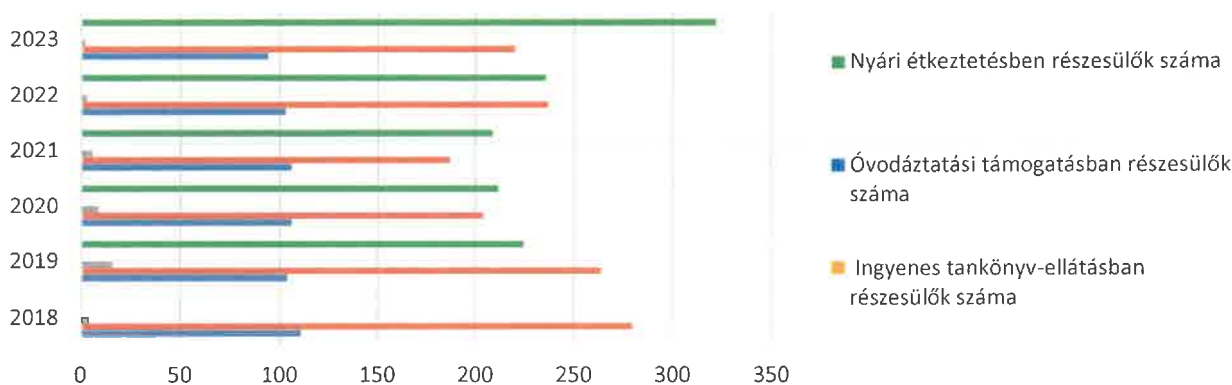
A szünidei gyermek-étkeztetés 2015-től ismételtelen működik a településen, növekvő igénybevétellel.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	111	280	4	nem releváns	nem releváns	0
2019	104	264	16	nem releváns	nem releváns	225
2020	106	204	9	nem releváns	nem releváns	212
2021	106	187	6	nem releváns	nem releváns	209
2022	103	237	3	nem releváns	nem releváns	236
2023	94	220	2	nem releváns	nem releváns	322

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

22. diagram

e) Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek a településen nem élnek.

f) Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen magas a roma lakosság száma, ezzel együtt a mélyszegénységben élő, illetve roma gyermekek száma is.

A magas létszámból adódóan négy szegregátum alakult ki. Jellemzően a kihalt házakat vásárolják meg egymás szomszédságában, ahová gyermekeikkel együtt költöznek.

Ezek a házak mára már nincsenek jó állapotban, a felújításukra, komfortosításukra szükség lenne.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

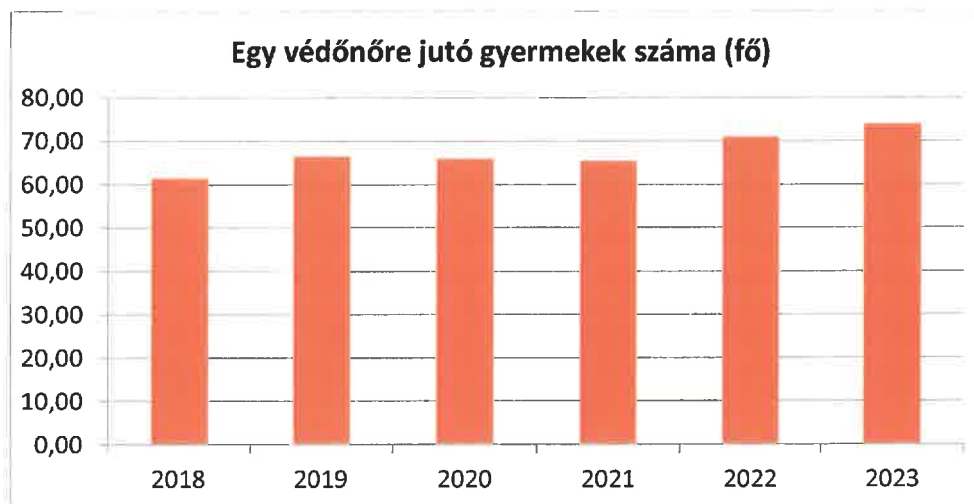
a) **Védőnői ellátás jellemzői** (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Zalacomár településen két védőnői körzet működik, mindkét körzet ellátott. A védőnő a házi orvosokkal, a nevelési- oktatási intézményekkel és a MMSz – tal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységével a település egészét lefedi, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

A védőnő családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák hozzá fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végez.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	2	123	61,50
2019	2	133	66,50
2020	2	132	66,00
2021	2	131	65,50
2022	2	142	71,00
2023	2	148	74,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

23. diagram

b) Gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

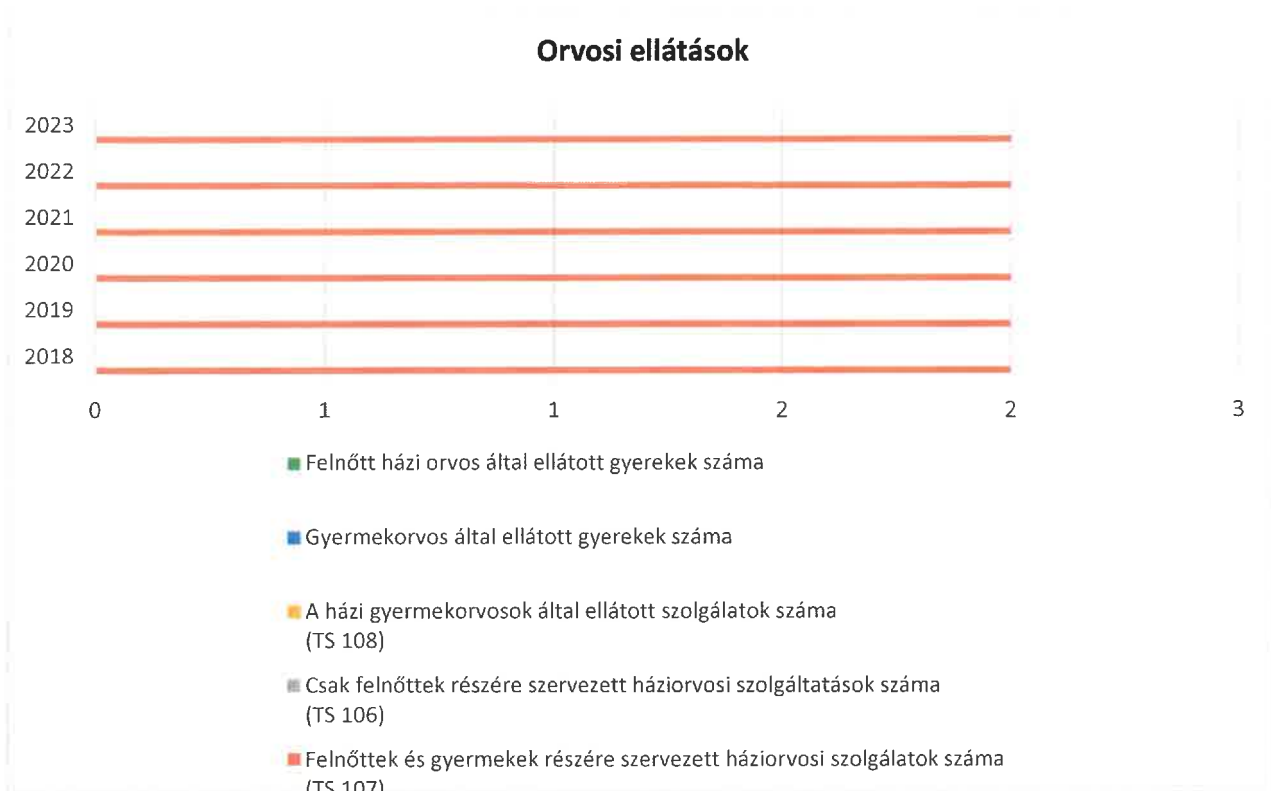
Házi gyermekorvosi praxis Zalakomárban nem működik, a gyermekeket a két felnőtt házi orvosi körzetben látják el. A gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés a Kanizsai Dorottya Kórházban megoldott, Nagykanizsán.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában és az általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket 2023-tól kiegészítik a MMSz Egységpont által nyújtott szolgáltatások (hasi- és koponya ultrahang, csípőszűrés, szemvizsgálat).

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	2	0	0	n.a.	n.a.
2019	2	0	0	n.a.	n.a.
2020	2	0	0	n.a.	n.a.
2021	2	0	0	n.a.	n.a.
2022	2	0	0	n.a.	n.a.
2023	2	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

24. diagram

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatói) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztályból speciális fejlesztésre szoruló gyermekek ellátása megoldott. A logopédiai fejlesztő foglalkozások az adott iskolákban és óvodában, valamint a MMSz Jelenlétponton történik, ahol szakképzett szakember segít. Amennyiben az óvodákban és iskolákban nincs megfelelő (speciális ellátások) lehetőség, a korai fejlesztés és a rehabilitációra szoruló gyermekeket Nagykanizsára vagy Zalaegerszegre vihetik szüleik.

d) Gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A településen a gyermekjóléti szolgáltatást a MMSZ Gondviselés Háza Napsugár Szolgáltató Központ Zalaapáti Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Zalakomár látja el, melyet az Önkormányzati Hivatal helyiségében lehet igénybe venni.

Zalakomár 2020. júliusában csatlakozott a Felzárkózó települések programhoz. Ezt követően a MMSz Kiskomáromi szegregátumban megnyitotta a Jelenlét Házat, majd 2024- ben a Komárvárosi teleülésrészen is átadásra került az új Jelenlét pont. Mindkét helyszínen iskola után gyermekfoglalkozásokat tartanak, működik az ovis korosztálynak az aprók tanodája, melyben kicsit az iskolás létre készítik fel őket, tanoda típusú szolgáltatás keretében pedig igyekeznek segíteni a hozzájuk járó gyermekek tanulmányait. A fiatal tinédzser korosztály pedig a nyitás óta használja a Fecsegők Klubját.

e) Gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A köznevelési- közoktatási intézményi feladatok mindegyike ellátott a településen. Az óvodai nevelés a Máltai Szeretetszolgálat Alapítvány fenntartásában működő óvodában, míg az általános iskolai oktatás a Klebelsberg Központ fenntartásában működő általános iskolában valósul meg. A településen megoldott az óvodáskorú és az általános iskoláskorú gyermekek elhelyezése. A napközi igénybevételét az általános iskola biztosítja. A településen 2024. szeptember 1. napjától kezdődően elkezdte működését a Bölcsőde is, 7 kisgyermekkel. Családi napközi jelenleg nem működik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	nem releváns	nem releváns
2019	nem releváns	nem releváns
2020	nem releváns	nem releváns
2021	nem releváns	nem releváns
2022	nem releváns	nem releváns
2023	nem releváns	nem releváns

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

202	0	0	0	0	0	0	0	0
3								

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) Gyermekvédelem

A Gyvt. alapján a gyermeknek joga van

- a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.
- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
- a fogyatékos vagy tartósan betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.
- A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak

Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeknek joga van:

- származása, vér szerinti családja megismeréséhez és - a vér szerinti család beleegyezése mellett - a kapcsolattartáshoz.
- mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez. Ha egy kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése veszélybe kerül, a gyámhatóság védelembe veszi a gyermeket. Településünkön 21 védelembe vett gyermek él.

g) Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A képviselő-testület önkormányzati rendeletében szabályozza az esetleges krízis helyzetben lévő családok számára a települési támogatás biztosítását. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen túl, a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek számára gyermekétkeztetéséhez történő hozzáférést biztosít. A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik.

h) Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztés, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosítottak. A településen egy sportpark működik, illetve az általános iskola tornaterme szolgálhat sportprogramok helyszínül. Az iskolai szünidőben kézműves foglalkozások megtartására is sor kerül.

Emellett a MMSZ Jelenlét Házában egy éve zajlik már a karate oktatás, hetente két alkalommal. Foci foglalkozásokon szintén heti két alkalommal tudnak részt venni a fiatal játékosok. A Szimfónia program pedig már lassan két éve töretlen sikerrel működik a házban.

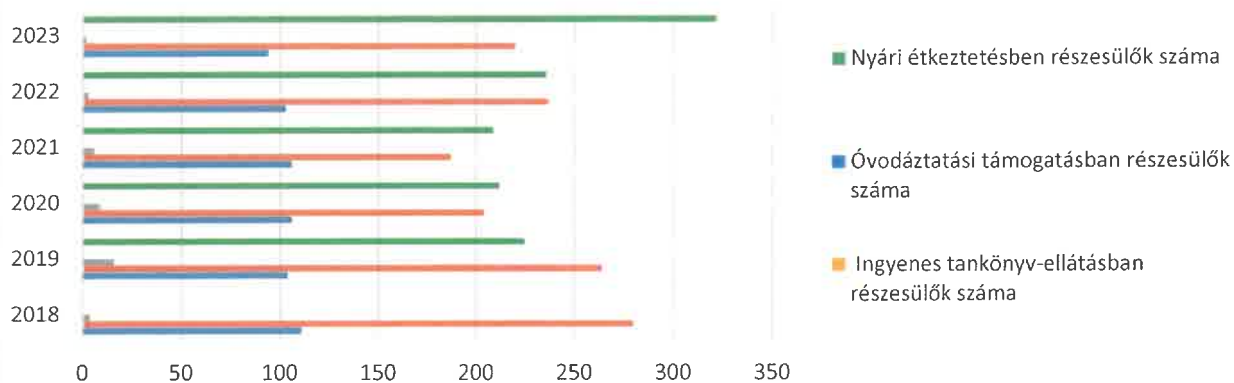
i) Gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei)

A gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést kell biztosítani. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 2016-os jogszabályváltozásával megszűnt az óvodai 50%-os mértékű kedvezményes étkeztetés, és kiszélesedett az ingyenes étkeztetést igénybevevők köre. A szünidőben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára – elsősorban a települési önkormányzat – köteles az egyszeri déli meleg főétkezést biztosítani. Az érintett szülőknek a szünidőben történő étkeztetést külön kérelem alapján kell igényelniük.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	111	280	4	nem releváns	nem releváns	0
2019	104	264	16	nem releváns	nem releváns	225
2020	106	204	9	nem releváns	nem releváns	212
2021	106	187	6	nem releváns	nem releváns	209
2022	103	237	3	nem releváns	nem releváns	236
2023	94	220	2	nem releváns	nem releváns	322

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

25. diagram

j) Eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Önkormányzatunk minden évben szervez a falu gyermekeinek különböző programokat, melyen a gyerekek kicsit együtt lehetnek, önfeledten játszhatnak, kikapcsolódhatnak. Gyermeknap alkalmából már állandó programnak számít az ugrálóvár, az arcfestés, a kisebb korosztálynak pedig az ölbéli játékok.

k) Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem volt.

l) Előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A szociális ellátásokról szóló helyi rendelet alapján az Önkormányzat támogatja a zalakomári családokat a gyermekszületési támogatás nyújtásával, a képviselő-testület bölcsőde-, óvoda- és iskolakezdési támogatást biztosít a gyermekeknek, továbbá – amennyiben az önkormányzat költségvetése lehetővé teszi -, a képviselő-testület pénzügyi támogatást nyújt a törvényes képviselő részére.

Önkormányzatunk nem alkalmaz hátránykompenzáló juttatásokat, szolgáltatásokat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai

ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésével egyidejűleg.

A HHH gyermekek közül 2024. október 1-én 97 gyermek hátrányos, 311 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű volt.

Nevelési intézmények szerinti megoszlás:

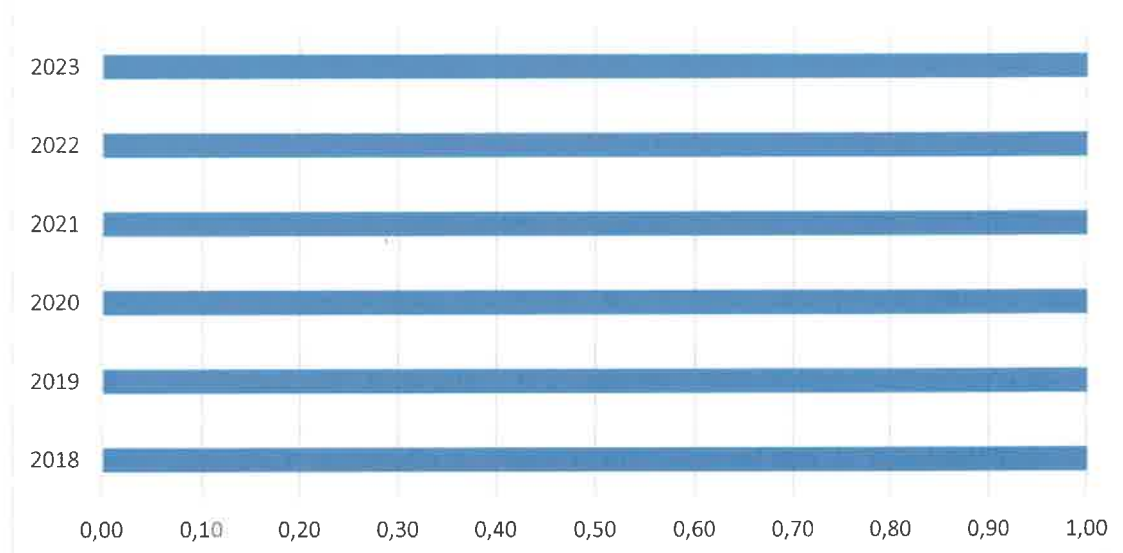
- óvoda: 26 gyermek hátrányos, 43 halmozottan hátrányos helyzetű;
- általános iskola: 38 gyermek hátrányos, 137 halmozottan hátrányos helyzetű;
- középiskola: 19 gyermek hátrányos, 86 halmozottan hátrányos helyzetű.

A hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek számának csökkenése figyelhető meg, az elmúlt öt évet tekintve. Ennek hátterében az állhat, hogy vagy nem is kérelmezték a státusz megállapítását, vagy az utóbbi években családot alapított fiatalok körében gyakoribb már az általános iskola utáni tanulás, nagyobb arányban előfordul a középiskolai végzettség; valamint egyre szélesebb körben állnak munkába a fiatalok, így a 2H/3H feltételeként meghatározott álláskeresőként való regisztráció értelemszerűen nem áll fenn.

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	109	58	53,21
2019	104	31	29,81
2020	106	44	41,51
2021	97	32	32,99
2022	103	37	35,92
2023	94	22	23,40

Forrás: TelR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül

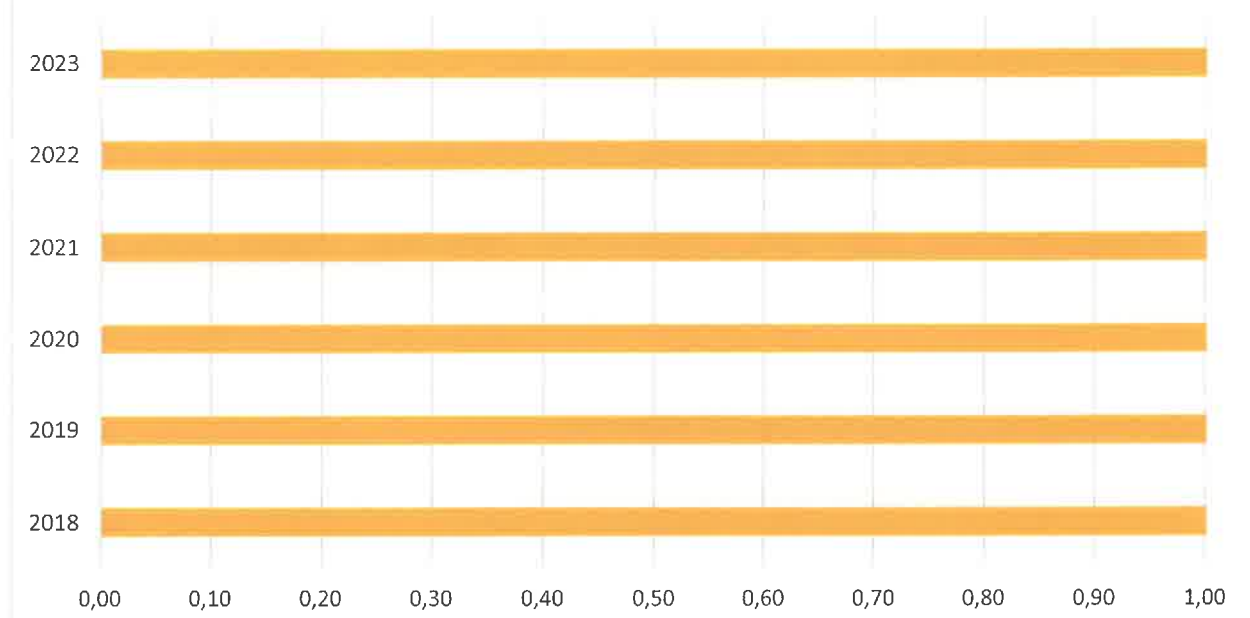
26. diagram

Ugyanez az arány az általános iskolás gyermekeket vizsgálva megfordul, 2021- ben alig volt olyan gyermek az iskolában, aki ne hátrányos- vagy halmozottan hátrányos helyzetű lenne.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	277	199	71,84
2019	269	102	37,64
2020	252	143	56,52
2021	252	131	51,57
2022	235	131	55,27
2023	219	179	21,27

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

27. diagram

A középiskolában tanuló gyermekek esetében a 2H/3H arány tovább csökken.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja, az óvodába utazó gyógypedagógus látta el egyéni fejlesztési terv alapján.

A település óvodájába jelenleg összesen 6 SNI-s gyermek jár (2022: 4 gyermek).

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik.

b) A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvoda igénybe veszi a Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat segítségét is

Az intézmény óvodapedagógusai közül fejlesztő óvodapedagógus végzettséggel 1 fő rendelkezik.

További szakemberek:

2 fő utazó gyógypedagógus prevenciós fejlesztő foglalkozást végez,

3 fő utazó logopédus logopédiai ellátást végez,

2 fő gyógypedagógus megbízási szerződéssel SNI ellátást végez, segíti az arra rászorult gyermekek fejlődését.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	125	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.45	16.45
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	10	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	6	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A személyi feltételek részletezése az óvoda vonatkozásában:

- nevelést-oktatást közvetlenül segítő munkatárs:
 - o dajka: 4 fő
 - o pedagógiai asszisztens: 2 fő
 - o óvodatitkár: 1 fő
- technikai személyzet:
 - konyhás: 1 fő
 - takarító: 1 fő
 - karbantartó: 1 fő

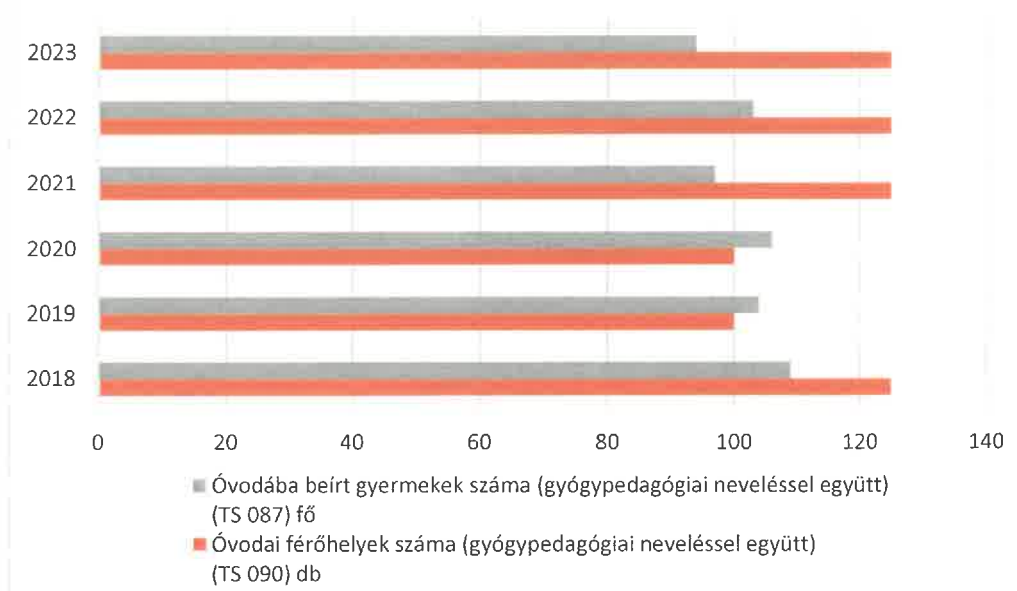
A személyi feltételek biztosítása a minibölcsőde vonatkozásában:

- kisgyermeknevelő, gondozó: 2 fő
- dajka: 1 fő

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	90	5	125	1	109	0	0	22
2019	89	4	100	1	104	0	0	26
2020	98	4	100	1	106	0	0	27
2021	95	4	125	1	97	0	0	24
2022	96	4	125	1	103	0	0	26
2023	99	4	125	1	94	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek

28. diagram

A Zalakomári Általános Iskola 2013. január 1. napjával állami fenntartásba került. Ettől függetlenül nagyon fontosnak tartjuk, hogy az ott tanuló diákokról, szociális helyzetükről, előmenetelükről rendelkezünk adatokkal.

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	16	1	17,31	0,36
2019	0	16	1	16,94	0,74
2020	0	15	1	16,87	1,98
2021	0	15	1	16,93	1,97
2022	0	14	1	16,93	2,95
2023	0	11	1	20,09	1,81

Forrás: TeIR, KSH Tstar

29. diagram

c) Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Helyzetelemzésünk során igyekeztünk feltárni, hogy érvényre jutottak-e az esélyegyenlőségi szempontok. Összességében elmondhatjuk, hogy a hátrányos megkülönböztetés semminemű módjával sem talákoztunk. Nincs jogellenes elkülönítés az intézményen belül. Nem tapasztalható szegregáció.

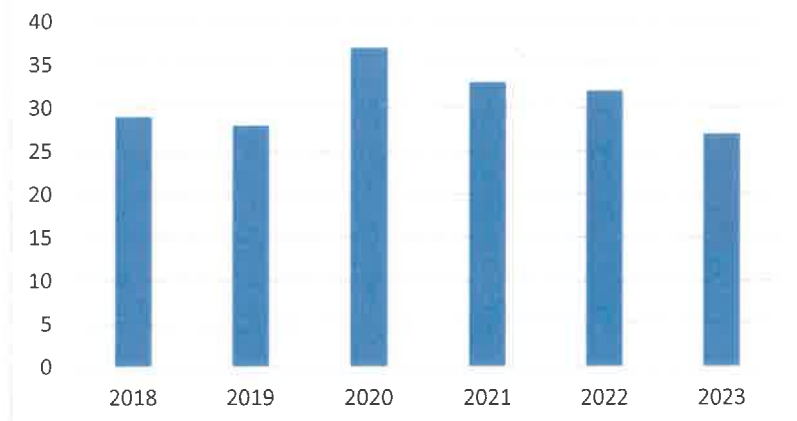
d) Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A tanulók eredményességét alapul véve összehasonlító adatokkal nem rendelkezünk, arra lehetőség igazán nincs is, hiszen a gyermekek képességei, háttere egymástól teljesen eltérő.

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	29
2019	28
2020	37
2021	33
2022	32
2023	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma

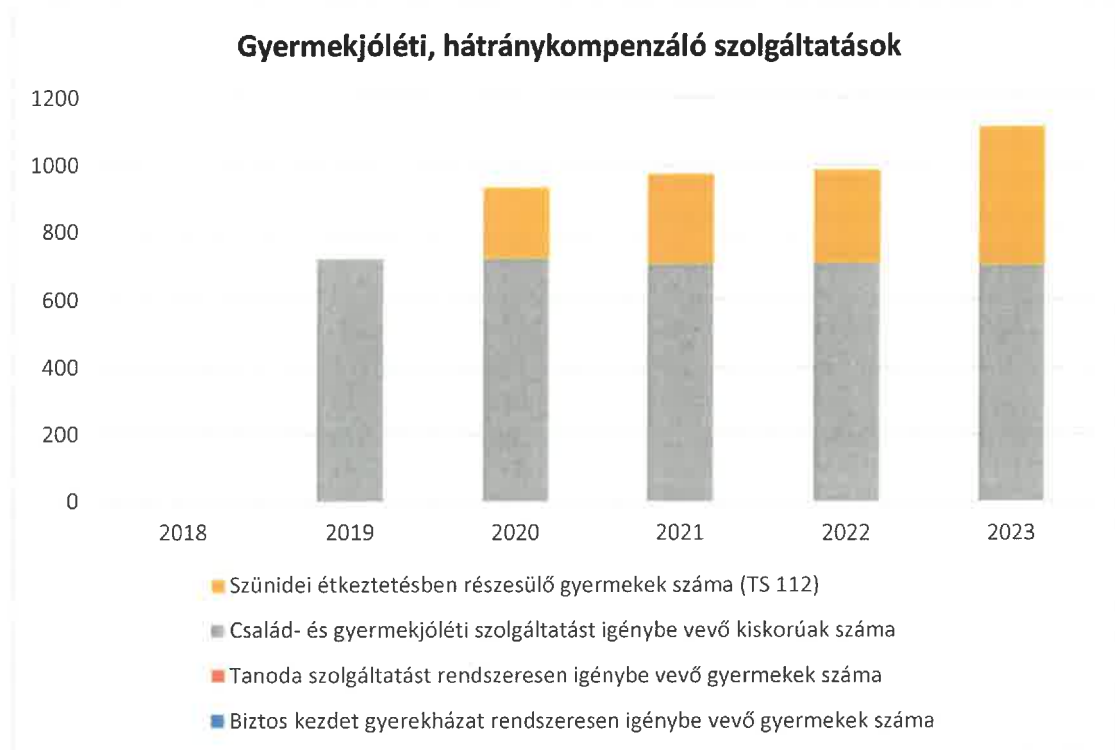
30. diagram

e) Előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Zalakomár Nagyközség Önkormányzata – a költségvetés lehetőségeihez mérten- igyekszik támogatni a gyermekeket nevelő családokat. Ennek keretében újszülött támogatást, védőoltásokhoz való hozzájárulást, ösztöndíjakat, étkezési támogatást, tanulóbérllet támogatást, illetve bölcsőde-, óvoda- és iskoláztatási támogatást) nyújt. Emellett a jogszabályban foglaltaknak megfelelően működik a szünidei gyermekétkeztetés is.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	nem releváns	nem releváns	n.a.	0
2019	nem releváns	nem releváns	722	0
2020	nem releváns	nem releváns	722	212
2021	nem releváns	nem releváns	706	268
2022	nem releváns	nem releváns	709	277
2023	nem releváns	nem releváns	702	412

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

31. diagram

Hátránykompenzáló szolgáltatásként a Jelenlét Házban tanoda működik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Problémát jelent a gyermekek iskolaidőn kívüli szabadidejének hasznos eltöltése és a késő esti csellengés	Gyermekrendezvények megszervezése. Nyári tábor működtetése, klubok létrehozása, sportolási lehetőségek megteremtése. Közbiztonság javítása, a gyermekkel kapcsolatos problémákra fókuszálva. Diákmunka program biztosítása.
Kevés a gyermekek időtöltésére alkalmas települési terek száma. A meglévő önkormányzati feladatellátást biztosító intézmények épületei néhány esetben korszerűsítésre szorulnak.	Játszóter, park kialakítása. Épületek energetikai korszerűsítése a jövő nemzedéke érdekében.
Az óvoda és iskola szünidők időtartama alatt nem biztosított a rendszeres meleg ételhez jutás.	Szünidei gyermekétkeztetés megszervezése.
A fiatalok gyakran felkészületlenek az anyaságra. Sok esetben már a tanköteles kor elérése előtt felhagynak az iskolai kötelezettségeikkel, mely sokszor egyéb életvezetésbeli devianciát szül.	Felvilágosító előadások megtartása, programok szervezése.

Az iskolai időn túlmenően sokan nem foglalkoznak a tananyaggal, kompetencia hiányában a szülők nem nyújtanak kellő és megfelelő segítséget.	Tanoda megszervezése, működtetése, iskola időn kívüli oktatás megszervezése.
A hátrányos helyzetű gyermekek sokszor nem férnek hozzá a művészeti vagy sport jellegű tehetség-gondozó programokhoz.	Tehetség-gondozó program működtetése.
A gyermekek körében jellemző a mozgásszegény életmód és az elhízás. Ezek, a már gyermekkorban kialakult problémák nagy eséllyel okoznak komoly megbetegedéseket felnőtt korukra.	Egészséges életmódra nevelő programok, tevékenységek megszervezése. Sportesemények megszervezése, az egészséges életmód- és az egészséges táplálkozás népszerűsítése. Mentálhigiénés szakember alkalmazása mind az óvodában, mint az általános iskolában.
A gyermekek körében nem elégséges a gyermekek természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos tájékozottsága.	Környezetvédelemre nevelő programok, tevékenységek megszervezése. Fásítás, a település élhetőbbé tétele.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

2011. március 7-én az Európai Unió tagországainak szociális ügyekkel foglalkozó miniszterei Brüsszelben megerősítették az EU politikai elkötelezettségét a nemek közti egyenlőség iránt. A tagállamok, közöttük Magyarország tudják, tapasztalják, hogy a nemek közti egyenlőség fontos gazdasági tényező. A nők és férfiak közötti egyenlőség a közösségi jog egyik alapelve. Az Európai Uniónak (EU) a nemek közötti

egyenlőség terén kitűzött céljai között van az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód megteremtése a férfiak és nők számára, valamint a nemi alapon történő hátrányos megkülönböztetés minden formájának eltörlése. Az EU kétágú megközelítést fogadott el e téren, amely az egyedi intézkedéseket a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésével kombinálja. A téma erős nemzetközi dimenzióval is rendelkezik a szegénység elleni küzdelem, az oktatáshoz és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a gazdaságban és a döntéshozatali folyamatokban való részvétel, valamint a nők jogai és az emberi jogok tekintetében.

Az egységes humánerőforrás nem különbözteti meg a női és a férfi munkavállalókat, hanem felismeri, hogy nemtől függetlenül csak a munkavállaló, mint a gazdaság motorja fontos és nem pedig az, hogy melyik nemhez tartozik. Az esélyegyenlőség megvalósítása tehát egy fontos tényezője a gazdasági növekedésnek.

Magyarországon a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőségi politikának nincsen nagy hagyománya, általában családpolitikai és gyermekjóléti kérdésekkel szokták összekapcsolni. A nemek közötti egyenlőség tekintetében a jogi szabályozás megfelel az EU-konformnak, a jogérvényesítés terén azonban tapasztalhatók problémák. Magyarországon a nők helyzete hasonló a közösség tagállamainak női lakosaiéhoz, de az eltérő történelmi fejlődés miatt több területen is, különösen a munkaerő-piaci helyzetüket tekintve, különböznek attól. A köztudatban az él, hogy a nők csak az emancipáció kezdete óta dolgoznak, azonban a nők „többet dolgoznak”, mint a férfiak, de ez a munka mondhatni” láthatatlan munka” ez az évtizedek során természetessé vált. A nők a történelem folyamán mindig az élet több területén is helyt álltak, dolgoztak, nevelték a gyerekeket, főztek,

mostak, így egy sor munka aránytalanul nagy része hárult rájuk, és a munkahelyükön is elvégezték munkájukat.

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Magyarországon a 15-64 éves népességnek az 51%-a nő, tehát a magyar aktív népesség több mint a felét teszik ki a nők. Viszont, ha megvizsgáljuk ugyanennek a csoportnak a foglalkoztatottsági szintjét, akkor láthatjuk, hogy csak 45%-a nő. A foglalkoztatottaknak kevesebb, mint a fele a női munkaerő.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

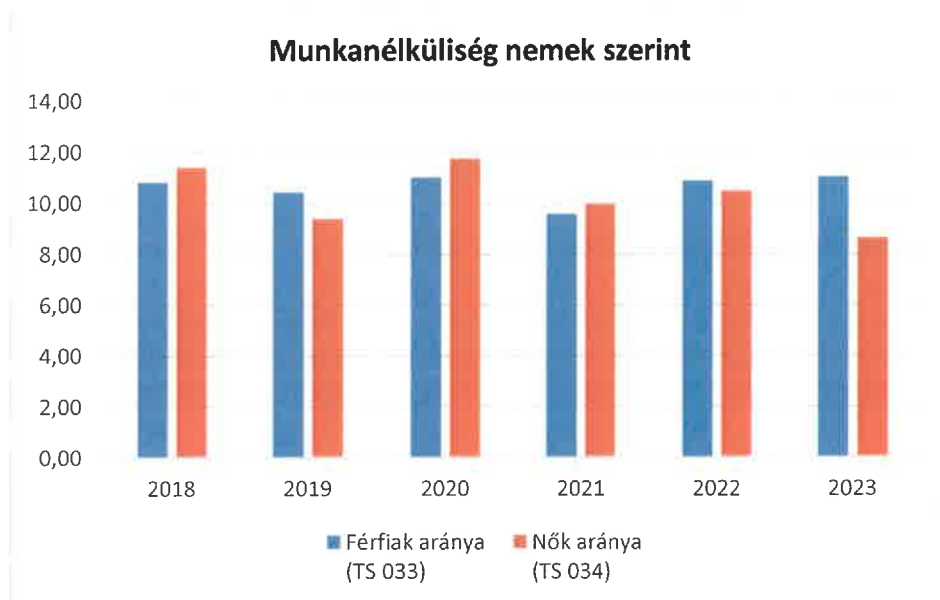
- a település összlakosságának 51 %-a nő (1476 fő);
- a női lakosok több mint fele 19-65 éves, tehát aktív korú (742 fő);
- aktív korúak ellátásában részesülők aránya: 41 %;
- közfoglalkoztatásban résztvevő nők aránya: 53 % (az önkormányzatnál foglalkoztatva, 2024-ben)
- ápolási díjban részesülők aránya 73 %;
- a nyugdíjas nők száma 347 fő.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig 45-55 % maradt, majd az idősebb korosztály esetében (65 év felett) 63,8%-ra nőtt.

Településünkön a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

- 2023- ban a regisztrált álláskeresők száma 182 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 12,4 %-a.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	10,85	11,43	11,14%
2019	10,46	9,4	9,93%
2020	11,04	11,78	11,41%
2021	9,59	9,98	9,79%
2022	10,91	10,5	10,71%
2023	11,05	8,65	9,85%

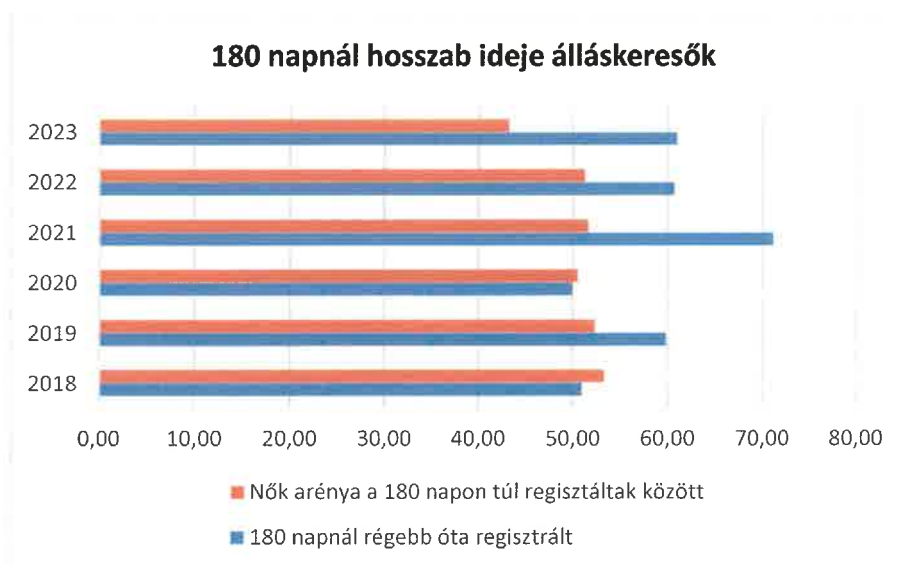
32. diagram

A munkanélküli nők és férfiak számában számottevő változás nem volt az elmúlt években. Az arányokból kiolvasható, hogy a településen a munkanélküli nők jelenleg nagyobb kört képviselnek, bár nem sokkal-, mint a férfiak.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2018	50,97	53,33
2019	59,89	52,29
2020	50	50,49
2021	71,19	51,59
2022	60,71	51,26
2023	60,99	43,24

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

33. diagram

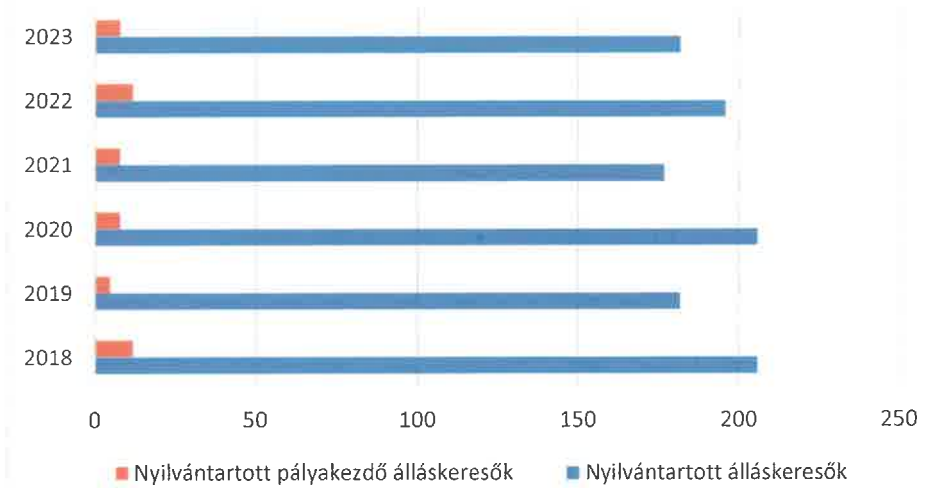
A fentiekkel együtt azonban a foglalkoztatott nők száma is kisebb, mint az állással rendelkező férfiaké. Ez alapvetően betudható annak a ténynek, hogy az aktív korú lakosság nagyobb részét a férfiak teszik ki.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	206	12
2019	182	5
2020	206	8
2021	177	8
2022	196	12
2023	182	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

34. diagram

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Településünkön a munkanélküliek foglalkoztatását, jelenleg a közmunka program keretén belül oldjuk meg.

b) Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Ez idáig településünkön még nem érhető el a foglalkozást segítő képzési programok. A munkaerő-piacon való elhelyezkedés lehetőségei nehezebb azok számára, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek.

c) Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei kisebbek, mint a férfiaké. Ez a fizikai adottságok, és ezen esetekben inkább a kétkezi munkalehetőségek miatt van így. A községben a tehetősebb ingatlanulajdonosnál végzett házi munka, esetleges mezőgazdasági ideny munka biztosíthatja az alacsony iskolázottsági nők elhelyezkedését.

d) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, mint a bérkülönbségek, a munkakör betöltéshez alkalmasság esetén is a munkáltató nem a női munkaerőt alkalmazza elsődlegesen. Az azonos

munkáért járó eltérő bérezés, vagy az előmeneteli lehetőségek beszűkülése a jellemző. A közigazgatásban e problémaforrás, a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén nem ilyen erőteljesen megfigyelhető jelenség,

Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is tudja biztosítani az esélyegyenlőséget.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Zalakomárban bölcsőde 2024. szeptember 1. napjától működik. Emellett 2019. január 1. napjától kezdődően feladat-ellátási szerződést kötöttünk Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzatával, tekintettel arra, hogy bár a feladatellátás kötelező, ezidáig nem rendelkezünk bölcsődével.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	nem releváns
2019	0	nem releváns
2020	0	nem releváns
2021	0	nem releváns
2022	0	nem releváns
2023	0	nem releváns

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy Zalakomár Nagyközség Önkormányzata aktív szerepet kíván vállalni a kisgyermekes kollégák munkahelyre való visszatérésének segítésében. Ennek jegyében előbb 2018 februárjától, majd 2018 októberétől térhetett vissza rész munkaidőben 1-1 kolléganő (4 illetve 6 órás munkarendben) a Zalakomári Közös Önkormányzati Hivatalhoz.

Az óvoda férőhelyek száma a kisgyermekek óvodába járást kielégíti, a jelenlegi kihasználtság 97 %-os.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

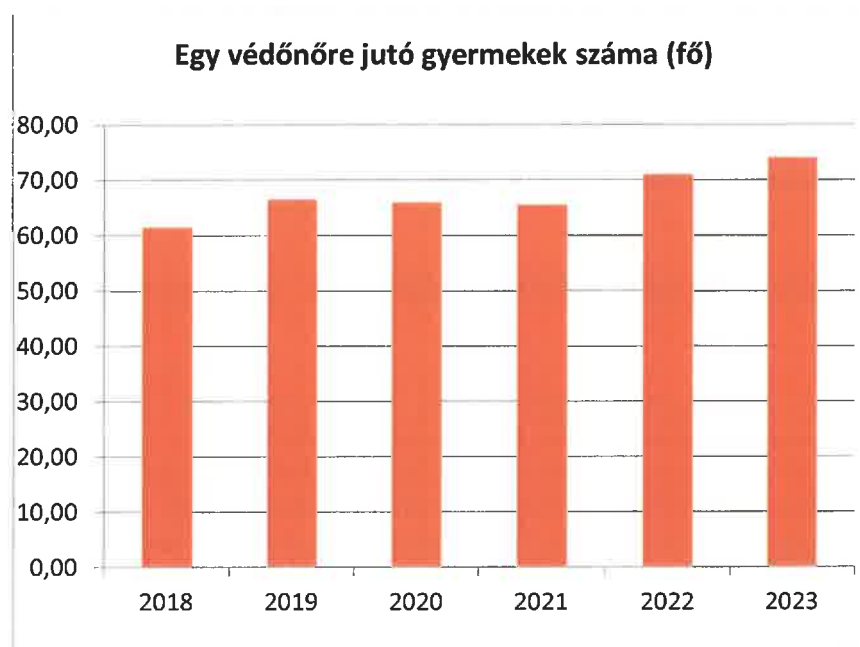
A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként

	db	fő	fő
2018	2	123	61,5
2019	2	133	66,5
2020	2	132	66
2021	2	131	65,5
2022	2	142	71
2023	2	148	74

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

35. diagram

A településen jelenleg is két fő látja el a védőnői körzeteket.

A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A MMSz családmentorai segítségével a településen élő 0-3 éves korosztály figyelemmel kísérése is sokkal aktívabb módon valósult meg az elmúlt két évben. Lehetőséget ad a védőnők munkájának segítésére. Különböző programok megvalósításában is részt vesznek, mint például bölcsődei foglalkozásokat, szülésfelkészítő tanfolyam, baba mama klubot, mondókás kört és léleksimogató foglalkozásokat tartanak a helyieknek.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati

erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrségi riasztások és bírósági eljárások számszerű adatainak összegyűjtése mellett érdemes megnézni, hogy működik-e olyan szervezet, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak. Ha az eredmények azt mutatják, hogy magas az erőszak aránya, akkor javaslatokat kell tenni nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhes gondozáson; plakátokkal)

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. 2024- ben egy esetben került sor családon belüli erőszak miatt rendőri intézkedésre.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A rendszerváltás éveiben, egyre több igény merült fel, gazdasági okok és családi konfliktusok miatt, hajléktalanná vált anyák és gyermekeik, együttes elhelyezésére.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Fő profiljuk az anyaotthoni elhelyezés. Az 1997. évi XXXI. törvény kimondja, hogy *„Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől”*

Az Anyaotthonok elsődleges feladata a prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása.

A szolgáltatások közvetítése MMSZ Gondviselés Háza Napsugár Szolgáltató Központ Zalaapáti Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Zalakomár feladata.

A családok átmeneti elhelyezése a településen nem megoldott, erre lehetőséget a Nagykanizsán elérhető Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona biztosít.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére, bár jelenleg az önkormányzati képviselő-testületben nincs képviselőnő. Azonban az önkormányzati hivatal és intézményei többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben ugyan nem magasabb, mégis össztársadalmi problémát jelent, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

A 2012- ben kialakításra került egy korszerű játszótér, így megfelelő tér áll a kisgyermekes szülők rendelkezésére a szabadidő eltöltésére. Helyi civil szerveződésként a Művelődési Ház kínálja a baba-mama klubot, ahol a kismamák együttesen egymást segítve tartanak közös programokat, közös délutáni sétákat, a kisgyermekekkel együtt. 2019-től az Önkormányzat finanszírozásával működik kétheti rendszerességgel Kerekítő foglalkozás, ahol szakember vezetésével négyhónapostól hároméves korig várják a kisgyermekeket szüleikkel mondókázásra, höcögtetésre, ölbeli játékokra. A MMSZ által működtetett Jelenlét Ház pedig további programokat kínál (például bölcsődei foglalkozás, baba mama klub, mondókás kör és léleksimogató foglalkozás).

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas.</p> <p>A CSED-ről, GYED-ről/GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.</p> <p>A gyermekét egyedül nevelő édesanya tekintetében magasabb az elszegényedés kockázata.</p>	<p>Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.</p> <p>Gyermekek nappali felügyeletének megoldása önkéntesek bevonásával.</p>
<p>A kisgyermekes anyák gyakran érzik magányosnak magukat, kapcsolattartási lehetőségeik a gyermek mellett viszonylag szűkek, szinte csak a családra korlátozódnak.</p>	<p>Klubok létrehozása, családi napok szervezése, férőhelyek kialakítása/ gyermekfelügyelet működtetése.</p> <p>Gyermekek nappali felügyeletének megoldása önkéntesek bevonásával.</p>
<p>A mélyszegénységben élő családokban gyakori a korai vagy éppen sokadik, ugyanakkor felelőtlen gyermekvállalás.</p> <p>A fiatal szülők sok esetben teljesen felkészületlenek a gyermek érkezését illetően.</p> <p>A szülők gyakran nincsenek tisztában az újszülött és kisdédgondozás irányutatóival, mellyel alapvetően befolyásolják gyermekük jövőjét. A tapasztalat szerint a mélyszegénységben élő</p>	<p>Védőnő, konduktor, fejlesztő szakember bevonásával információ átadása a várandósság előtt álló családoknak, a várandós valamint a kisdédet nevelő anyáknak. Családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás megszervezése. Szűrővizsgálatok megszervezése, lehetőség szerint a településen helyben megoldva.</p>

nők elhanyagolják a rendszeres szűrővizsgálatokat.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az EU közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok szem előtt tartásával kerültek megfogalmazásra. Fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása, már önmagában nem képes a már kialakult társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Ezen társadalmi egyenlőtlenségek negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi érvényesülésével, párhuzamosan teret engedett, és az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan a középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés az időskorúakat hazánkban. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásával kapcsolatos diszkriminációja, amely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Gyakori még a szociális ellátások, az egészségügyi szolgáltatások területén elszenvedett diszkrimináció. Magyarországon több törvény is tiltja, mint a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) és a munka törvénykönyve az életkor alapú diszkriminációt, az idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kiszolgáltatott a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

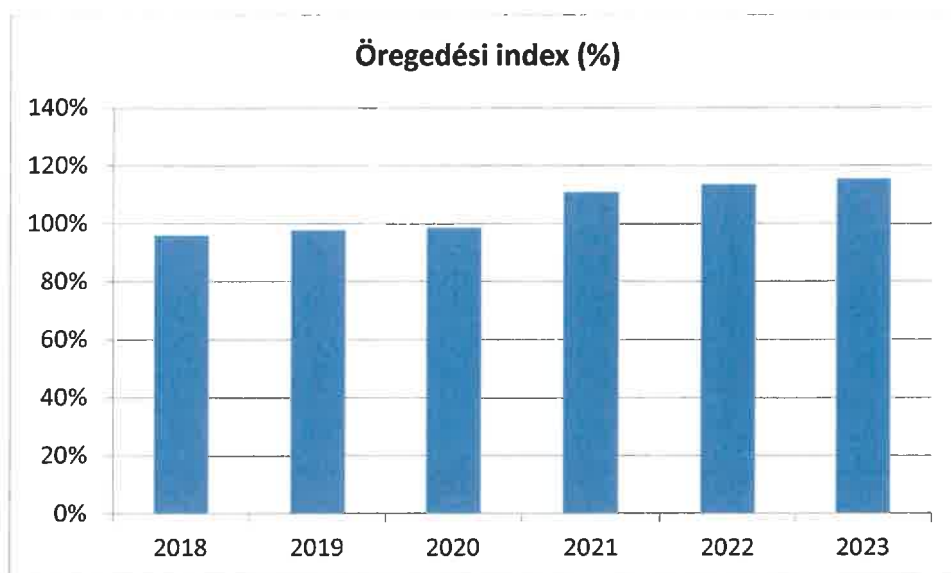
A 65 év feletti lakosság száma évről- évre csökken ugyan, mégis nagy figyelmet kell szentelni a velük való törődésnek.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	540	562	96,09%
2019	539	551	97,82%
2020	528	535	98,69%
2021	578	521	110,94%
2022	585	515	113,59%
2023	587	508	115,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

36. diagram

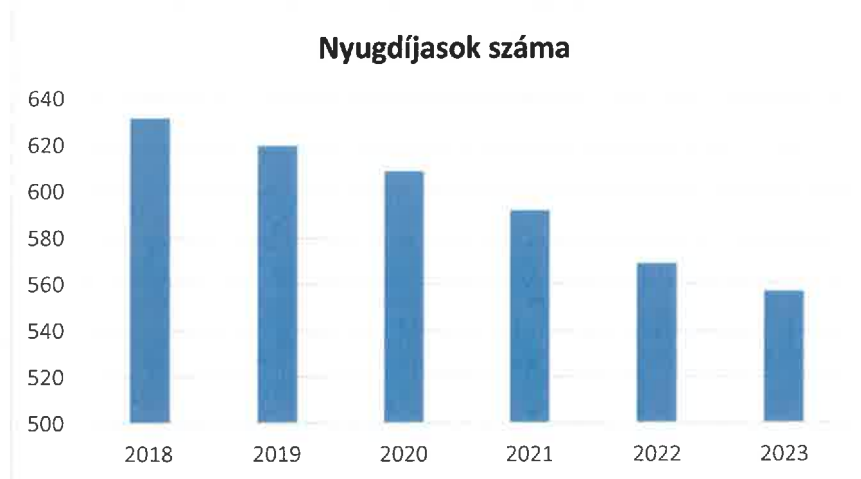
Zalakomár öregedési indexéből kitűnik, hogy egészen 2020-ig – bár a tendencia akkor is romló volt – pozitívnak volt tekinthető. Tehát a lakosságarányt figyelembe véve, a 0-14 év közötti korosztály többsége volt jellemző. Ez az arány 2021-ben megfordult; a 65 év feletti lakosság került túlsúlyba, a 0-14 év közötti korosztállyal szemben. A település jelenleg tehát előregedőnek tekintendő. Mindemellett azonban fontos megjegyezni, hogy a csökkenő születésszám- növekvő időskorú lakosság mellett sajnálatos módon a nyugdíjas korú lakosság száma is csökken.

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A nemek közötti arányt vizsgálva megállapítható, hogy a nyugdíjas korú lakosság többsége nő.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	238	394	632
2019	231	389	620
2020	233	376	609
2021	228	364	592
2022	222	347	569
2023	219	338	557

Forrás: TeIR, KSH Tstar

37. diagram

A nyugdíjas korú lakosság jövedelemét a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer biztosítja.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	3	0	167	292	3	46	10
2019	3	0	167	294	3	41	9
2020	3	0	170	290	3	32	10
2021	2	0	161	287	3	28	11
2022	1	0	165	274	2	26	9
2023	1	0	162	272	2	20	9

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

38. diagram

Zalakomárban elenyésző számban, de találkozhatunk olyan időskorú személyekkel, akik a nyugdíj folyósításához szükséges feltételekkel nem rendelkeznek. Annak érdekében, hogy ezen idős személyek megfelelő megélhetése biztosítva legyen, bevezetésre került az időskorúak járadéka, 2007- ben. A szociális háló 2013. évi reformjának hozadéka, hogy az időskorúak járadéka a járási hivatalok hatáskörébe került.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznek jövedelemkiegészítő tevékenységet, mely foglalkoztatási formát a vállalkozások előszeretettel alkalmaznak. Teszik ezt azért, mert az állam által bevezetett munkahely védelmi program ezen korosztály munkanélküliség problémáinak enyhítésére került bevezetésre, így az 55 év feletti munkavállaló után a munkáltató 50%-os társadalombiztosítási kedvezményben részesül.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	206	182	206	177	196	182
41-45 év (TS 042)	Fő	16	19	21	18	18	18
	%	7,77%	10,44%	10,19%	10,17%	9,18%	9,89%
46-50 év (TS 043)	Fő	28	24	24	19	20	16
	%	13,59%	13,19%	11,65%	10,73%	10,20%	8,79%
51-55 év (TS 044)	Fő	19	19	22	15	20	17
	%	9,22%	10,44%	10,68%	8,47%	10,20%	9,34%
56-60 év (TS 045)	Fő	18	16	18	16	17	12
	%	8,74%	8,79%	8,74%	9,04%	8,67%	6,59%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	21	16	22	27	30	28
	%	10,19%	8,79%	10,68%	15,25%	15,31%	15,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek korcsoportos megoszlásából is egyértelműen megállapítható, hogy az összes munkanélküliekből az 55 év feletti 24 % -ot tesznek ki, tehát arányuk az elmúlt öt évet figyelembe véve stagnál.

b) Tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A községben mindenki kertes házban lakik, ahol akad munka bőven. Így akinek az egészségi állapota engedi, a saját szükségletein felül, még a gyermekeiknek is úgy próbálnak segíteni, hogy saját maga megtermeli a kiskertben a zöldség, gyümölcsfélét. Emellett, aki a rendszeres jövedelmét kiegészítené, van lehetősége kedvezményes foglalkoztatásra.

A Zalakomári Közös Önkormányzati Hivatalnál jelenleg egy kolléga dolgozik nyugellátása mellett.

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetést nem tapasztalunk, sőt tudásukkal segítik a fiatalabb korosztályt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás megfelelő színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentős szerepe van az ESZI I. és II. számú Idősek Klubjának.

Az I. és II. számú Idősek Klubja szociális alapszolgáltatásként működik, ahol megoldott az idősek napközbeni tartózkodása, így lehetőség van a társas kapcsolatok kialakítására/fenntartására.

A MMSz Gondviselés Háza Aranytölgy Időskorúak Otthona pedig a gondozásra szoruló, idősebb ember szükségleteihez igazodó segítségnyújtást biztosítja.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

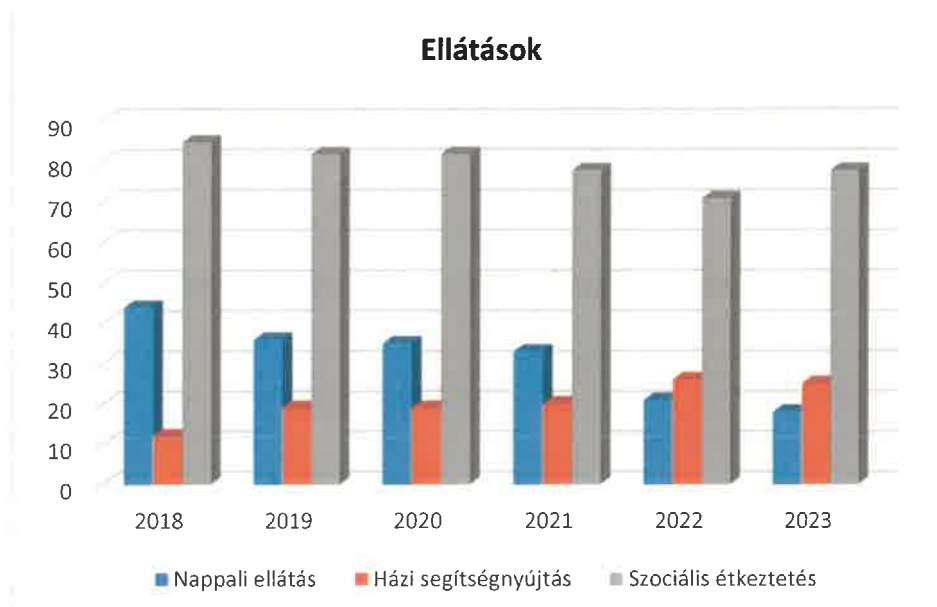
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	238	394	632
2019	231	389	620
2020	233	376	609
2021	228	364	592
2022	222	347	569
2023	219	338	557

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	540	44	12	85
2019	539	36	19	82
2020	528	35	19	82
2021	578	33	20	78
2022	585	21	26	71
2023	587	18	25	78

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

39. diagram

b) Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A községben működik az Egymásért Klub, mely nyugdíjas asszonyokból áll, akik aktívan részt vesznek a település közösségi életében. Szerveznek csoportos színházlátogatást, közös szabadidős tevékenységet, illetve hagyományörzés céljából egy állandó kiállítást hoztak létre, a Kincsházban.

Az önkormányzat minden év végén megrendezi az Idősek napi rendezvényt, melyen a színvonalas kulturális műsort vacsora követi. Ezen a napon is gondoskodik az önkormányzat a nyugdíjasok helyszínre és otthonukba történő szállításról. A nyugdíjasok nehezen mozdulnak ki otthonról, és ez jó alkalom arra, hogy találkozzanak olyan falubelivel, akit régen láttak.

c) Idősek informatikai jártassága

Erre vonatkozólag nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal, de valószínűsíthető, hogy település időseire nem jellemző az informatikai jártasság, azonban az tény, hogy az idősebb korosztály is mind szélesebb körben használja a számítógépet.

d) A generációk közötti programok

Céljaink között szerepel a lakosság csoportjai közötti kapcsolatépítés és együttműködés. További cél a generációk közötti együttműködés, illetve az idők társadalmi részvételének erősítése. Ez már jelenleg is megvalósul, hiszen az óvodások és az iskolások gyakori vendégei az idők otthonának, ahol egy-egy jeles alkalomból színvonalas műsorral készülnek. Fiatal, idősödő és idős korosztály egymás életébe és készségeibe nyerjen bepillantást, azokat támogassa, segítse. Minden célcsoport, valamint családjaik értékrendjét kiemelten kell kezelni. A generációk közötti programoknak jelentős közösségépítő szerepe van, ugyanis lehetővé teszi a két generáció közti tapasztalatcserét, valamint alkalmat teremt a gyerekek számára, hogy az idők útmutatásait, tanácsait meghallgassák, tanuljanak belőle. Rendkívül fontos nevelési gyakorlat is ugyanakkor, hisz segíti a gyermekekben a közösségen belüli odafigyelő, gondviselő magatartás kialakulását.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településünkön szervezett programokhoz a lakosság legfiatalabb és legidősebb tagjának is egyenlő hozzáférést biztosítunk, és a programok elérése, valamint a programokról való tájékoztatás teljes körű.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése. Információs napok szervezése.
A település gyalogjárdáinak állapota nem tökéletes. Az idők gyalogos közlekedését gyakran akadályozzák a berepedt, letöredezett járdaszakaszok.	Az érintett járdaszakaszok felújítása, térkövel ellátása.
Az idők gyakran válnak áldozattá.	Idők személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Polgárőrség gyakoribb járőrözése. Térfigyelő kamerarendszer bővítése, korszerűsítése.
Az idős korosztályban gyakori probléma az elmagányosodás, magas az egyedül élők száma.	Generációs programok szervezése, hagyományörző kiállítás létrehozása.

Jellemző továbbá, hogy csekély a nemzedékek közötti kapcsolat. A fiatalok nem kötődnek a hagyományokhoz, nem ismerik azokat.	Idősek klubjainak szervezése, működtetése, nappali ellátásba/ házi segítségnyújtásba való bevonás.
Az idősebb korosztályba tartozók (55 év feletti) munkanélkülisége növekvő arányú. Gyakori probléma továbbá, hogy vannak olyan személyek, akik a rájuk irányadó nyugdíjkor eléréséig nem is szerzik meg a szükséges szolgálati időt.	Közérdekű önkéntes munkalehetőség biztosítása, helyi vállalkozók ösztönzése, szociális szövetkezetek népszerűsítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok- köztük a fogyatékossgal élő emberek- számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A 2011-es népszámlálás során 490 578 fő (4,9%) jelezte, hogy fogyatékossgal él. (9,986 ezer fő összlakosság – Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás). A tartósan betegek száma 1 648 413 főt tett ki. Leggyakoribb fogyatékossgal a mozgáskorlátozottság, a gyengénlátás, aliglátás és a nagyothallás (leginkább 60 éves koron túl). A nők inkább élnek fogyatékossgal (53%), mint a férfiak (47%). Alacsony számban vannak jelen a gyerek, és kiemelkedően magas számban az özvegyek a fogyatékossgal élők között.

Az esélyegyenlőség megteremtése területén az egyik legfontosabb célkitűzés a szemléletformálás. A fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata és érdeke. Az egyenlő hozzáférés nem csak a rámpák, liftek speciális táblák jelentik, hanem azt, hogy a fogyatékos embert egyenrangúnak, egyenjogúnak kell tekinteni. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, a komplex akadálymentesítés, amely lehetővé teszi a látássérült, a hallássérült, a mozgássérült, valamint a fogyatékos emberek számára is az igénybevételt.

Az akadálymentesítés alapkövetelménye, az egyetemes tervezés módszere. Hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

a) Fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

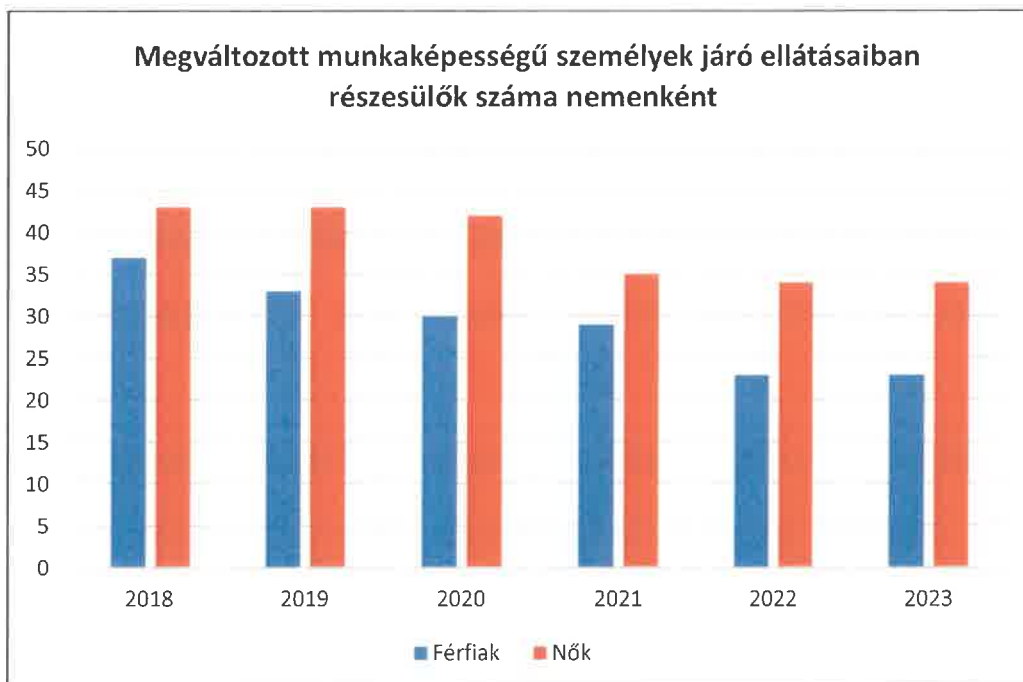
A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kultúra és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A településen fogyatékossgal élő emberek, akik főképpen betegség vagy koruk miatt váltak a házi segítségnyújtó segítségét vehetik igénybe. Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők számáról adattal nem rendelkezünk. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma a KSH adatbázisában szereplő adatok alapján az elmúlt 5 évben csak kismértékben ingadozik. Egységkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők számára a KSH adatbázisa nem terjed ki. Fogyatékosokat (is) ellátó nappali intézmények száma 2013-2017. közötti időszakot vizsgálva a településen 0.

A megváltozott munkaképességű emberek a település lakosságának mindössze 2,6%-át teszik ki. Foglalkoztatásukat vállalja az Önkormányzat, tudomásunk szerint a Klebelsberg Központ és a MMSz is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	37	43	80
2019	33	43	76
2020	30	42	72
2021	29	35	64

2022	23	34	57
2023	23	34	57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

40. diagram

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

b) Munkavállalást segítő lehetőségek

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a

fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása.

A szociális ellátások területén a fogyatékkal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs erre vonatkozó információja.

d) Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Községünkben nincsenek önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások vagy programok.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nálunk nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk.

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményt az önkormányzat nem nyújt, erre az ellátásra vonatkozó helyi rendeletünk nincs. Foglalkoztathatóság szempontjából viszont lényeges mutatószám a megváltozott munkaképességű személyek száma.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

a) Egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A 2010- ben teljes körű felújításon átesett I. számú orvosi rendelő, a 2017- ben teljes körű felújításon átesett II. számú orvosi rendelő valamint a védőnői szolgálat helyiségei akadálymentesítettek. Rehabilitációt nyújtó intézmény nincs a településen.

b) Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Művelődési Ház, az óvoda, az iskola és a polgármesteri hivatal épülete a jogszabályi előírásnak megfelelnek, részben akadálymentesített épületek.

c) Közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Művelődési Ház, az óvoda, az iskola és a polgármesteri hivatal épülete a jogszabályi előírásnak megfelelnek, részben akadálymentesített épületek.

Az önkormányzat rendelkezik saját honlappal, amely akadálymentesített verzióval ellátott. A honlapon az ügyintézéshez szükséges tájékoztatók, nyomtatványok letölthetők.

d) Munkahelyek akadálymentesítettsége

Munkahelyek akadálymentességével kapcsolatban részletes információkkal nem rendelkezünk.

e) Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A hét minden napján rendszeresbuszjáratok közlekednek, melyek nem akadálymentesítettek.

f) Fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Fogyatékosok nappali intézménye nincs a településen. A közlekedés nehézkesen megoldott. Külön fogyatékkal élő személyek szállítására, közlekedésre adatok nem állnak rendelkezésre.

g) Előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünkön elérhető a családsegítés, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a nappali ellátások közül az idősek napközi otthona működik. A szociális alapszolgáltatásokat társulás keretében oldja meg az Önkormányzat.

A település nagyságából fakadóan a fogyatékos személyek, a hajléktalanok, valamint a szenvedélybetegek helyi ellátása valamint a fogyatékosok szociális szakellátása helyben nem megoldott.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programokról a településen nincs tudomásunk.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Helyi szinten nem ismert a fogyatékossgal élőket érintő társadalmi probléma.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának kis hányada.	Foglalkoztatás megszervezése, foglalkoztató felkutatása.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat egyes intézményei, épületei vonatkozásában átfogó felújítás ezidáig nem valósult meg	Energia- hatékony, környezetbarát épületek kialakítása
Több, önkormányzati tulajdonban lévő út – beleértve a kerékpárutat - felújítására szükség lenne	Pályázati lehetőséget kihasználva szükséges lenne az utak (kerékpárút) aszfaltozására
A település közműrendszere régi és a vízhálózat gyakran javításra szorul. Az idő előrehaladtával szükségessé válhat a rendszer elemeinek cseréjére	Közműhálózat, vízvezeték- rendszer korszerűsítése
A lakosság egy részének nehézséget okoz a téli tüzelőanyag megvásárlása	„Szociális tüzelőanyag támogatás” pályázaton részvétel

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) A 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Magyar Máltai Szeretetszolgálat:

- gyermekprogramok,
- szociális munka,
- közfoglalkoztatás,
- idősek nappali ellátása
- óvoda fenntartás
- bölcsőde fenntartása

Egyetértés Sportegyesület:

- sporttevékenységek szervezése

Zalacomárért Polgárőr Egyesület:

- polgárőrség működtetése

A helyi lakosságnak igénye ugyan lenne a működés ezen formája- főleg kulturális irányban-, azonban az egyesületi léttel járó anyagi és adminisztratív terhet a szerveződések sem vállalják. Önszerveződő csoportok működnek a településen, ezzel színesítve a kulturális és művelődési programokat. Bár ezek a csoportok nem egyesületi szinten működnek, az önkormányzattól minden lehetséges támogatást megkapnak sikeres működésük érdekében, mely támogatások sokkal inkább tevőleges jellegűek, mint anyagiak.

b) Helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A képviselő testület, a civil szervezetek és a lakosság kapcsolata jó. A település intézményei igyekeznek munkájukkal elősegíteni a társadalmi esélyegyenlőséget. Színes programokat szerveznek, amelyre igyekeznek bevonni a lakosságot. A községben élők társadalmi munkájukkal és önkéntességükkel hozzájárulnak a falu fejlődéséhez.

c) Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Zalacomár Nagyközség Önkormányzata különös figyelmet fordít a környező településekkel, önkormányzataikkal való jó kapcsolat ápolására.

Több alapszolgáltatás társulási keretek között került ellátásra a településen:

Nagykanizsa- Surd- Zalacomár Szociális Társulása:

- nappali ellátás,
- házi segítségnyújtás,
- étkeztetés.

d) A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Zalacomári Roma Nemzetiségi Önkormányzata nagy figyelmet fordít a települési önkormányzattal, valamint a nemzetiséghez tartozó lakossággal való jó kapcsolat ápolására.

e) Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen működő civil szervezetek nagymértékben segítik a falu rendezvényeinek megvalósítását. A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége megjelenik a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások

(oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban, lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások biztosításával.

f) For-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Az önkormányzat nyitott a for-profit szereplők kezdeményezéseire. A for-profit szereplők nagy szerepe az esélyegyenlőségi feladatokban a foglalkoztatás biztosítása lenne. Ennek köszönhetően pedig, ezen rétegek külső megítélése jobb lenne, életkörülményeik javulnának.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat teljes körűen akadálymentesített honlapján, www.zalakomar.hu-n közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) Az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

Zalakomár Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a fentebb felsorolt intézmények, civilszervezetek, valamint a lakosság meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoportok	Következtetések		
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel	
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk alig csökken.	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkahelyteremtő beruházások letelepedésének elősegítése.	
	Pályakezdekők munkavállalása akadályba ütközik.	Tréningek, szakmai napok tartása, gyakornoki program működtetése.	
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Életvezetési tanácsadás.	
	A lakossági adósságállomány újra termelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Öntevékenységre nevelés, lakhatási problémák megoldásainak feltárása. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	
	A településen az állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is; annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.	
	A lakhatás biztonságát a komfort nélküli, leromlott állagú ingatlanok veszélyeztetik. A családok minimális jövedelméből nem lehetséges a házak felújítása.	Önkormányzati bérlakás kialakítása.	
	A mélyszegénységben élő lakosság egy részének nincs meg az általános iskolai végzettsége, így a munkaerő- piaci helyzetük rendkívül hátrányos.	Képzés szervezése, a képzés ideje alatt a résztvevők részére képzési hozzájárulás fizetése.	
	A mélyszegénységben élő családoknál problémát okoz a tisztálkodási lehetőség hiánya, gyakran nem megoldott a napi viselet rendszeres tisztítása.	Közösségi helyiség kialakítása, ahol biztosított a ruhanemük mosása, szárítása, személyes tisztálkodás.	
	Gyermekek	Problémát jelent a gyermekek iskolaidőn kívüli szabadidejének hasznos eltöltése és a késő esti csellengés	Gyermekrendezvények megszervezése. Nyári tábor működtetése, klubok létrehozása, sportolási lehetőségek megteremtése. Közbiztonság javítása, a gyermekkel kapcsolatos problémákra fókuszálva.
		Kevés a gyermekek időtöltésére alkalmas települési terek száma.	Játszóter, park kialakítása.
A meglévő önkormányzati feladatellátást biztosító intézmények épületei néhány esetben korszerűsítésre szorulnak.		Épületek energetikai korszerűsítése a jövő nemzedéke érdekében.	

	Az óvoda és iskola szünidők időtartama alatt nem biztosított a rendszeres meleg ételhez jutás.	Szünidei gyermekétkeztetés megszervezése.
	A fiatalok gyakran felkészületlenek az anyaságra.	
	Sok esetben már a tanköteles kor elérése előtt felhagynak az iskolai kötelezettségeikkel, mely sokszor egyéb életvezetésbeli devianciát szül.	Felvilágosító előadások megtartása, programok szervezése.
	Az iskolai időn túlmenően sokan nem foglalkoznak a tananyaggal, kompetencia hiányában a szülők nem nyújtanak kellő és megfelelő segítséget.	Tanoda megszervezése, működtetése, iskola időn kívüli oktatás megszervezése.
	A hátrányos helyzetű gyermekek sokszor nem férnek hozzá a művészeti vagy sport jellegű tehetség-gondozó programokhoz.	Tehetség-gondozó program működtetése.
	A gyermekek körében jellemző a mozgásszegény életmód és az elhízás. Ezek, a már gyermekkorban kialakult problémák nagy eséllyel okoznak komoly megbetegedéseket felnőtt korukra.	Egészséges életmódra nevelő programok, tevékenységek megszervezése. Sportesemények megszervezése, az egészséges életmód- és az egészséges táplálkozás népszerűsítése.
	A gyermekek körében nem elégséges a gyermekek természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos tájékozottsága.	Mentálhigiénés szakember alkalmazása mind az óvodában, mint az általános iskolában.
	A gyermekek körében nem elégséges a gyermekek természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos tájékozottsága.	Környezetvédelemre nevelő programok, tevékenységek megszervezése. Fásítás, a település élhetőbbé tétele.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
	A CSED-ről, GYED-ről/GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek nappali felügyeletének megoldása önkéntesek bevonásával.
	A gyermekét egyedül nevelő édesanya tekintetében magasabb az elszegényedés kockázata.	
	A kisgyermekes anyák gyakran érzik magányosnak magukat, kapcsolattartási lehetőségeik a gyermek mellett viszonylag szűkek, szinte csak a családra korlátozódnak.	Klubok létrehozása, családi napok szervezése, férőhelyek kialakítása/ gyermekfelügyelet működtetése.
	A mélyszegénységben élő családokban gyakori a korai vagy éppen sokadik, ugyanakkor felelőtlen gyermekvállalás.	Gyermekek nappali felügyeletének megoldása önkéntesek bevonásával.
	A fiatal szülők sok esetben teljesen felkészületlenek a gyermek érkezését illetően. A szülők gyakran nincsenek tisztában az újszülött és kisdédgondozás irányutatójaival, mellyel alapvetően befolyásolják gyermekük jövőjét. A tapasztalat szerint a mélyszegénységben élő nők elhanyagolják a rendszeres szűrővizsgálatokat.	Védőnő, konduktor, fejlesztő szakember bevonásával információ átadása a várandósság előtt álló családoknak, a várandós valamint a kisdédet nevelő anyáknak. Családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás megszervezése. Szűrővizsgálatok megszervezése, lehetőség szerint a településen helyben megoldva.
Idősek	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése.
		Szűrővizsgálatok biztosítása.
		Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.

		Információs napok szervezése.
	A település gyalogjárdáinak állapota nem tökéletes. Az idősök gyalogos közlekedését gyakran akadályozzák a berepedt, letöredezett járdaszakaszok.	Az érintett járdaszakaszok felújítása, térkövel ellátása.
	Az idősök gyakran válnak áldozattá.	Idősök személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Polgárőrség gyakoribb járőrözése. Térfigyelő kamerarendszer bővítése, korszerűsítése.
	Az idős korosztályban gyakori probléma az elmagányosodás, magas az egyedül élők száma.	Generációs programok szervezése, hagyományörző kiállítás létrehozása.
	Jellemző továbbá, hogy csekély a nemzedékek közötti kapcsolat. A fiatalok nem kötődnek a hagyományokhoz, nem ismerik azokat.	Idősök klubjainak szervezése, működtetése, nappali ellátásba/ házi segítségnyújtásba való bevonás.
	Az idősebb korosztályba tartozók (55 év felettiek) munkanélkülisége növekvő arányú. Gyakori probléma továbbá, hogy vannak olyan személyek, akik a rájuk irányadó nyugdíjkor eléréséig nem is szerzik meg a szükséges szolgálati időt.	Közérdekű önkéntes munkalehetőség biztosítása, helyi vállalkozók ösztönzése, szociális szövetkezetek népszerűsítése.
Fogyatékkal élők	Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának kis hányada.	Foglalkoztatás megszervezése, foglalkoztató felkutatása.
	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Az önkormányzat egyes intézményei, épületei vonatkozásában átfogó felújítás ezidáig nem valósult meg	Energia- hatékony, környezetbarát épületek kialakítása
	Több, önkormányzati tulajdonban lévő út felújítására szükség lenne	Pályázati lehetőséget kihasználva szükséges lenne az utak aszfaltozására
	A település közműrendszere régi és a vízhálózat gyakran javításra szorul. Az idő előrehaladtával szükségessé válhat a rendszer elemeinek cseréjére	Közműhálózat, vízvezeték- rendszer korszerűsítése
	A lakosság egy részének nehézséget okoz a téli tüzelőanyag megvásárlása	„Szociális tüzelőanyag támogatás” pályázaton részvétel

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a többségi társadalom viszonya nem az előítéleteken, hanem a megismerésen alapul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatására hatékony programokat dolgozzunk ki.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek a gyerekek megfelelő körülmények között történő oktatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök az idősök problémáinak kezelésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a diszkrimináció visszaszorítását a munkaerő piaci viszonyok között.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közösségi életbe való bevonására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés és sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása		
0. Település szintű probléma												
1	„Régi épületeink új köntösben”- infrastruktúrális fejlesztések, önkormányzati intézmények felújítása	Az önkormányzat egyes intézményei épületei vonatkozásában az önkormányzati intézmények felújítása	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, Energia-hatékony felújítás, környezetbarát megoldások megalkalmazása az önkormányzat karbantartási munkái elvégzésére csak lehetőség.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Felzárkózási Stratégia 2030 Program Pályázati anyag	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030	Energia-hatékony, környezetbarát épületek kialakítása felújítások keretében (pl. ravatalozó, idősek Klubjai, óvoda)	Polgármester (vasárnap)	2027. 11. 28. (vasárnap)	1 fő koordinátor Pályázati szempontból korszerűsített épületek száma legalább eggyel nő.	1 fő koordinátor Pályázati szempontból korszerűsített épületek száma legalább eggyel nő.	2027.11.28., illetve a pályázati dokumentumokban foglalt fenntartási kötelezettségek megfelelően.	nem releváns
2	"Biztonságban az út"- infrastruktúra fejlesztés, önkormányzati utak felújítása	Az önkormányzat tulajdonában lévő utak állapotát javítani szeretnénk, felújításuk szükségessé vált.	Az önkormányzat tulajdonában lévő utak, kerékpárutak, beleértve a javításra kerülőket, állapotát javítani szeretnénk, felújításuk szükségessé vált.	Gazdasági Program Pályázati anyag	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030	Önkormányzati felújítás, aszfaltozás.	Polgármester (vasárnap)	2027. 11. 28. (vasárnap)	Felújított útszakasz hossza	Pályázati szempontból korszerűsített épületek száma legalább eggyel nő.	2027.11.28. illetve a pályázati dokumentumokban foglalt fenntartási kötelezettségek megfelelően.	nem releváns
3	"Haladjunk a korral az alapoktól kezdve"- közműhálózat fejlesztés, önkormányzati utak felújítása	A település közműrendszere régi, a vízvezeték rendszer gyakran javításra szorul. Az idő előrehaladtával a rendszer elemeinek iszakaszos vagy akár teljes cseréjére.	A közműhálózat megfelelő, régi, a vízvezeték rendszer gyakran javításra szorul. Az idő előrehaladtával a rendszer elemeinek iszakaszos vagy akár teljes cseréjére.	Gazdasági Program	MFNTS 2030	A részleges szükség szerint teljes felújítása.	Polgármester (vasárnap)	2027. 11. 28. (vasárnap)	Az önkormányzat tulajdonában lévő közműhálózat kiemelten az ivóvíz-hálózatot érintő meghibásodások száma csökken.	Pályázati szempontból korszerűsített épületek száma legalább eggyel nő.	2027.11.28. illetve a pályázati dokumentumokban foglalt fenntartási kötelezettségek megfelelően.	nem releváns
4	"Melegebbé"- tüzelőbiztosítás	Településünk tüzelőbiztosításának problémáinak megjelenik meg a	A szociálisan hátrányos helyzetűek részéről a tüzelőbiztosítás problémáinak megjelenik meg a	Helyi terv.	MFNTS 2030	A tüzelőbiztosítás felújítása.	Polgármester (vasárnap)	2027. 11. 28. (vasárnap)	Kiosztott tüzelőanyag mennyisége.	Pályázati szempontból korszerűsített épületek száma legalább eggyel nő.	2027.11.28.	nem releváns

	<p>megújuló energiaforrással való ellátottsága, illetve néhány épület energiatakarékonyabbá tehető.</p> <p>„Nem unatkozom”-Problémát jelent a gyermekek hasznos időtöltése, pályázati anyag, társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030 működtetése, (MINTFS 2030) klubok létrehozása, Nemzeti ifjúsági sportolási Stratégia (2009-2024) „Legyen megteremtése. jobb a Polgárország fokozott gyermekeknek” ellenőrzése, Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2007-2032) programban való részvétel.</p>	<p>Helyi Pályázati Gazdasági Program.</p> <p>Hasznos eltöltése, megoldása – külön megfontolással a kész előforduló Aszakember vagy önkéntes gyermekekre veszélyt jelent a segítségével. 16 év kérés est (akár feletti gyermekek éjszakai utcanézői munkája tartózkodás. felkutatása, biztosítása.</p>	<p>terv. Magyar Nemzeti Gyermekrendezvények megszervezése. er</p> <p>Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030 működtetése, (MINTFS 2030) klubok létrehozása, Nemzeti ifjúsági sportolási Stratégia (2009-2024) „Legyen megteremtése. jobb a Polgárország fokozott gyermekeknek” ellenőrzése, Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2007-2032) programban való részvétel.</p>	<p>Polgármester (vasárnap)</p>	<p>2027. 11. 28. (vasárnap)</p>	<p>legalább 1 egy rendezvény a koordinátor. Pályázati részére, legalább pénzügyi forrás, 10 fő központi megjelenésével. költségvetési Legalább 10 fő forrás, részvételével nyári önkormányzati tábor költségvetés. Helyiség megszervezése. Polgárország biztosítása. járóórásának száma 5%-kal emelkedik. Nyári szünetben dolgozó diákok száma legalább 5 fő.</p>	<p>fő 2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>
<p>3</p>	<p>„Szünetekben is lakjunk jól”- szüneti szüneti ideje alatt őszi- és téli szüneti idején is biztosított gyermekek legyen a napi rendszeres, napilap legalább egyszeri szintű meleg étel minden ételhez jutása. gyermek számára.</p>	<p>Helyi Pályázati anyag.</p> <p>Hasznos eltöltése, megoldása – külön megfontolással a kész előforduló Aszakember vagy önkéntes gyermekekre veszélyt jelent a segítségével. 16 év kérés est (akár feletti gyermekek éjszakai utcanézői munkája tartózkodás. felkutatása, biztosítása.</p>	<p>terv. Magyar Nemzeti Gyermekrendezvények megszervezése. er</p> <p>Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030 működtetése, (MINTFS 2030) klubok létrehozása, Nemzeti ifjúsági sportolási Stratégia (2009-2024) „Legyen megteremtése. jobb a Polgárország fokozott gyermekeknek” ellenőrzése, Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2007-2032) programban való részvétel.</p>	<p>Polgármester (vasárnap)</p>	<p>2027. 11. 28. (vasárnap)</p>	<p>szüneti idején 1 egy gyermekkel kezeltetés adminisztrátor. igénybe vevők Pályázati forrás, száma 20%-kal nő. önkormányzati költségvetés, központi költségvetés. Helyiség biztosítása.</p>	<p>fő 2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>
<p>4</p>	<p>„A tanulás a fiatalok gyakran a család felkészületlenek az kor bizonyos szintű Pályázati anyag. A kapcsolatok erősítése, anyaságra, nem áll kitalálása. A korai iskola elhagyás, előtűk pozitív tankötelezettség devians magatartások követendő példa. teljesítése, megelőzése jellemző továbbá, középfokú iskola hogy gyakran már a sikeres elvégzése. tankötelezes kor elérése előtt felhagynak az iskolai kötelezettségekkel, mely sokszor egyéb</p>	<p>Helyi Pályázati anyag.</p> <p>Hasznos eltöltése, megoldása – külön megfontolással a kész előforduló Aszakember vagy önkéntes gyermekekre veszélyt jelent a segítségével. 16 év kérés est (akár feletti gyermekek éjszakai utcanézői munkája tartózkodás. felkutatása, biztosítása.</p>	<p>terv. Magyar Nemzeti Gyermekrendezvények megszervezése. er</p> <p>Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030 működtetése, (MINTFS 2030) klubok létrehozása, Nemzeti ifjúsági sportolási Stratégia (2009-2024) „Legyen megteremtése. jobb a Polgárország fokozott gyermekeknek” ellenőrzése, Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2007-2032) programban való részvétel.</p>	<p>Polgármester (vasárnap)</p>	<p>2027. 11. 28. (vasárnap)</p>	<p>egy 1 felvilágosító program szervezése. A technikai tankötelezettséget eszközök nem teljesítő biztosítása. gyermekek száma 5%-kal csökken.</p>	<p>fő 2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>

	<p>életvezetésbeli devianciát szűli.</p>	<p>időn A hátrányos helyzetű gyermekek anyagi, nevelési- társadalmi felzárkózási Stratégia 2030 (MINTFS 2030) Új megismerése.</p>	<p>Magyar Nemzeti Tanoda megismerése, iskolai működtetése, iskola</p>	<p>Polgármester</p>	<p>2027. 11. 28. (vasárnap)</p>	<p>2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>
<p>5</p>	<p>"Legyünk jobbak"- Az iskolai Tanoda működtetése</p>	<p>hátrányos helyzetű gyermekek anyagi, nevelési- társadalmi felzárkózási Stratégia 2030 (MINTFS 2030) Új megismerése.</p>	<p>Magyar Nemzeti Tanoda megismerése, iskolai működtetése, iskola</p>	<p>Polgármester</p>	<p>2027. 11. 28. (vasárnap)</p>	<p>2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>
<p>6</p>	<p>"Tehetségünk gondozása"- gyermekek tehetséggondozásának elősegítése</p>	<p>Hátrányos helyzetű, akár művészeti ágban vagy sportban az jól teljesítő gyermekek anyagi források felkutatása, hiányára - sokszor felkarolása nem férnek hozzá a művészeti vagy sport jellegű tehetség-gondozó programokhoz, külön órákhoz.</p>	<p>"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)</p>	<p>Polgármester</p>	<p>2027. 11. 28. (vasárnap)</p>	<p>2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>
<p>7</p>	<p>"Egészséges gyermekkor"- egészségi állapot javítását intézkedések</p>	<p>Mentális, fizikai Nevelési- oktatási programok, tevékenységek megismerése. Az egészséges életmód, táplálkozás népszerűsítése. Mentálhigiénés szakember alkalmazása mind az óvodában, mint az általános iskolában.</p>	<p>"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)</p>	<p>Polgármester</p>	<p>2027. 11. 28. (vasárnap)</p>	<p>2027.11.28.</p>	<p>-</p>

8	<p>"Egészséges gyermekkorral induló jövő"- környezettudatossgár a nevelés</p> <p>Bár a nevelési- Környezettudatos hozzáállás kialakítása. intézményekben nagy hangsúlyttelepülések fektetnek a javítására, környezettudalelmr növénytelepítéssel, e, növények- és fásítással, ezzel is állapot védelmére, közelebb hozva a nem elégséges a gyermekekhez a gyermekek ilyen természetet. irányú tájékozottsága.</p>	<p>Nevelési-oktatási intézmények A esélyegyenlőségi dokumentuma.</p> <p>„Legyen jobb a gyermekeknek” nevelő programok, er Nemzeti Stratégia (2007- megszervezése. Fásítás, a település élıhetıbbé tétele.</p>	<p>2027. 11. 28. Közterületi fásítási 10%-kal bıvülı. koordinátor. Pályázati pénzügyi forrás, központi költségvetés, önkormányzati költségvetés. Helyiség és technikai eszközök biztosítása. Kertészeti eszközök biztosítása.</p>	<p>nem releváns</p>
III. A nık esélyegyenlısége				
1	<p>„Újra dolgoznék”-A képzési programok munkanélküliség kórénék szélesítése.aránya a nık kialakítása. Visszatérés esetében magasabb. A elállítását biztosító kisgyermekes nık intézmények vizsgatérése mıködıtése. Gyakran akadályba Képzési programok ütközik, annak szervezése. Képzés ellenére, hogy a át képzési lehetıség. CSED-rıl, GYES-rıl/ Részmunkaidıs GYED-rıl való munkalehetıség vizsgatérés a felkutatása, munkaerı piaca családbarát mérsékli a munkahely felkutatása. A nık szegénység vizsgálata. A nık kiakulásának vizsgálata. A nık kockázata. A elsıdleges gyermekét egyedül munkaerı-piacra. nevelı édesanya tekintetében magasabb az elszegényedés kockázata.</p>	<p>éves Magyar Nemzeti Bıvıteni kell a Polgármest 2027. 11. 28. Képzések száma, 1 Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030 piactól hosszabb (MINTFS 2030) Új időre távol maradó Roma aktív korú Stratégia(2019- családtagok által (2030) Nemzeti kezdeményesen ifjúsági Stratégia igénybe vehetı, (2009-2024) korszerű ismeretek „Legyen jobb a megszerzését célzó gyermekeknek” speciális képzési Nemzeti programok körét. Stratégia (2007-Gyermekek nappali (2032) Nık és felügyeletét Férfiak megvalósító Társadalmi intézményrendszer Egyenlıségét fenntartása. Elısegítı Nemzeti Stratégia (2010-2021)</p>	<p>2027. 11. 28. Képzések száma, 1 évente legalább 1 koordinátor. egy. Részvevık Pályázati száma, legalább 5 pénzügyi forrás, fı. Munkanélküli központi nık száma, költségvetés, csökkenése 5%-kal. önkormányzati költségvetés. Helyiség és technikai eszközök biztosítása</p>	<p>nem releváns</p>
2	<p>„Együtt könnyebb”- a kisgyermekes anyák anyák gyakran érzik erısítése, közösségi jelenlétének magányosnak erısítése, magukat, kapcsolattartási lehetıségeik a gyermek mellett viszonylag szűkek, szinte csak a családra</p>	<p>Magyar Nemzeti Klubok létrehozása. Polgármest 2027. 11. 28. Programok száma, 1 Társadalmi Családi napok Felzárkózási szervezése. Stratégia 2030 Férfi helyek (MINTFS 2030) bıvıtése/ „Legyen jobb a gyermekek felügyelet gyermekeknek” mıködıtése. Nemzeti Stratégia (2007-2032)</p>	<p>2027. 11. 28. Programok száma, 1 alkalommal. Pályázati Részvevık száma, pénzügyi forrás, központi költségvetés, önkormányzati költségvetés.</p>	<p>nem releváns</p>

<p>korlátozódnak. A beszűkült életér, esetlegesen a szülést követő mentális problémák kialakulása negatívan hat mind a szülőkre, mind a gyermekekre, súlyos családi konfliktusok forrása lehet.</p>	<p>3 „Felelős vagyok a családomért”- családtervezés szakmai támogatása, várandós anyák éppen hatékony gondozása, újszülöttnél, szülés utáni felelőtlen, család-gondozás</p>	<p>A tudatos nem releváns</p>	<p>Magyar Nemzeti Véddőnök, konduktor, Polgármester (vasárnap) 2027. 11. 28. Programok száma, 1 évente legalább 6 alkalommal. Résztvevők száma, biztosítása legalább 5 fő.</p>	<p>fő 2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>
<p>A családtervezésre nevelés, melyet már iskolás korban el kell kezdeni. A várandós anyák gondozása, a gyermekvállalás. Almegfelelő fiatal szülők soklegésügyi esetben teljes segítségnyújtás felkészületlenek a leendő gyermek érkezését a mentálhigiénés területén. Az várandósság során újszülött/ kisdéd kiemelten fontos az gondozása során a édesanya szükségessé szakmai segítség, ehhez támogatás kiemelt szükség van a jelentőségű, hiszen megfelelő szakmával elősegíthető a segítségnyújtásra. gyermek szükség A szülők – akár a kompetenciáinak többedik gyermek kialakítása. A esetében sem – szűrővizsgálatokon gyakran nincsenek való részvétel tisztában az kiemelten fontos, újszülött és különös tekintettel a kisdéd gondozás nőgyógyászati „szabályaival” szűrőrekre. Iránymutatásaival, melyet alapvetően befolyásolják gyermekük jövőjét. A tapasztalat a szerint a mélyszegénységben élő nők a elhanyagolják a</p>	<p>Magyar Nemzeti Véddőnök, konduktor, Polgármester (vasárnap) 2027. 11. 28. Programok száma, 1 évente legalább 6 alkalommal. Résztvevők száma, biztosítása legalább 5 fő.</p>	<p>fő 2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>	<p>fő 2027.11.28.</p>	<p>nem releváns</p>

		Jellemző továbbá, növelése. hogy csekély a hagyományörzés nemzedékek közötti kapcsolat. A fiatalok nem a kődőnek a hagyományokhoz, nem ismerik azokat.	A					Hagyományörző kiállítás fenntartása. Idősek klubjainak szervezése, működtetése, nappali ellátásba/házi segítségnyújtásba való bevonás. Az alapszolgáltatások körének megerősítése, a támogató szolgálat működtetése.			Nappali ellátást/költségvetés. Házi Helyiség segítségnyújtást biztosítása. Igénybe vevők száma 5%-kal nő.			
5	„Pár év nyugdíjig”-Az idősebb korosztályba tartozók (55 év felettiek) munkanélkülisége	Az idősebb korosztály foglalkoztatottsága, legalább nyugdíjkorhatár eléréséig aktív maradjon az illető. Gyakori probléma az, hogy vannak olyan személyek, akik a rájuk irányuló nyugdíjkor eléréséig nem is szerzik meg a szükséges szolgálati időt.	Helyi Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	Helyi terv.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	2027. 11. 28. (vasárnap)	1 fő	információk programok száma, koordinátor. Pályázati évről évre. Közérdekű pénzügyi forrás. Munkavégzésben résztvevő - 55 év feletti munkanélküliek száma - 5%-kal nő.	2027.11.28.	nem releváns	
V. A foglalkoztatással kapcsolatos esélyegyenlőségek														
1	„Korlátaink”- Akadálymentesítés	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	100%-os	Helyi terv.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	2027. 11. 28. (vasárnap)	Teljes körben	1 fő	koordinátor. Pályázati intézmények száma 100%-ra nő. Pályázati évről évre.	2027.11.28., illetve a pályázati forrásdokumentumokban foglalt fenntartási kötelezettségnek megfelelően.	nem releváns
2	„Én is aktív vagyok”- Akadálymentesítés	Megváltozott munkaképességű személyek, illetve a foglalkoztatással kapcsolatos munkavállalási korlátok.	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása, elsődleges munkaerő-piacra való visszatérésük, tekintettel egészségi állapotukra.	Helyi terv.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MINTFS 2030), Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	2027. 11. 28. (vasárnap)	Foglalkoztatásban résztvevők száma 5%-kal nő.	1 fő	koordinátor. Pályázati pénzügyi forrás.	2027.11.28.	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatult adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit,

tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Zalakomár Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Zalakomár Nagyközség Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 103/2024. (XI.25.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Zalakomár, 2024. november 25.

K I V O N A T

Zalakomár Nagyközség Önkormányzata Képviselő- testülete
2024. november 25-én megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből.

103/2024. (XI.25.) képviselő - testületi határozat:

Zalakomár Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján Zalakomár Nagyközség Önkormányzatának felülvizsgált, 2022-2027 közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját az előterjesztésben foglalt adattartalommal elfogadja.

Felelős: Horváth Zoltán polgármester

Szántó-Perge Flóra jegyző

Határidő: 2024. november 30.

Kmf.

Horváth Zoltán sk.
polgármester

Szántó-Perge Flóra sk.
jegyző

A kivonat hitelül:
Zalakomár, 2024. november 26.

